VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ HAI

29.6.2026 (15.5 Bính Ngọ)

Số 77 (4368)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn



Lan tỏa văn hóa tri ân các anh hùng liệt sĩ

● Gọi tên những người đã hóa thành Tổ quốc

● Cuộc trở về sau hơn nửa thế kỷ

[4+5]



Lực lượng Công an Thanh Hóa phối hợp với cán bộ y tế thu nhận mẫu ADN của thân nhân liệt sĩ phục vụ công tác xác định danh tính hài cốt liệt sĩ chưa rõ thông tin

HỘI NGHỊ BỘ TRƯỞNG DU LỊCH APEC:

Việt Nam đề xuất ưu tiên 5 nhóm giải pháp

[2]

Giữ nếp nhà, giữ sức mạnh trường tồn dân tộc

[13]

VĂN CHƯƠNG KHÔNG ĐỨNG NGOÀI VẬN MỆNH DÂN TỘC

Để văn chương trở thành sức mạnh mềm bảo vệ Tổ quốc

[7]

Sắc màu văn hóa Chăm trong không gian hội tụ

[8]

Từ điểm hẹn điện ảnh đến không gian kết nối sáng tạo

[11]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Gọi tên những người đã hóa thành Tổ quốc

● **PGS.TS BÙI HOÀI SƠN**

"Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh thực hiện tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ" không chỉ là một nhiệm vụ chính trị, nhân đạo, khoa học, mà còn là một hành trình văn hóa sâu sắc. Hướng tới Ngày Thương binh - Liệt sĩ 27.7, chiến dịch nhắc chúng ta rằng, tri ân không chỉ là nghi lễ của ký ức, mà phải trở thành văn hóa sống, thành hành động cụ thể để trả lại tên, quê hương, gia đình và sự bình yên cho những người đã hiến dâng đời mình cho Tổ quốc. **(Xem trang 4)**

Hành trình nhân văn của văn hóa đọc

[10]

Xây dựng hệ sinh thái đồng bộ cho nguồn nhân lực chất lượng cao

[12]

Tia hy vọng cho một trật tự bóng đá mới

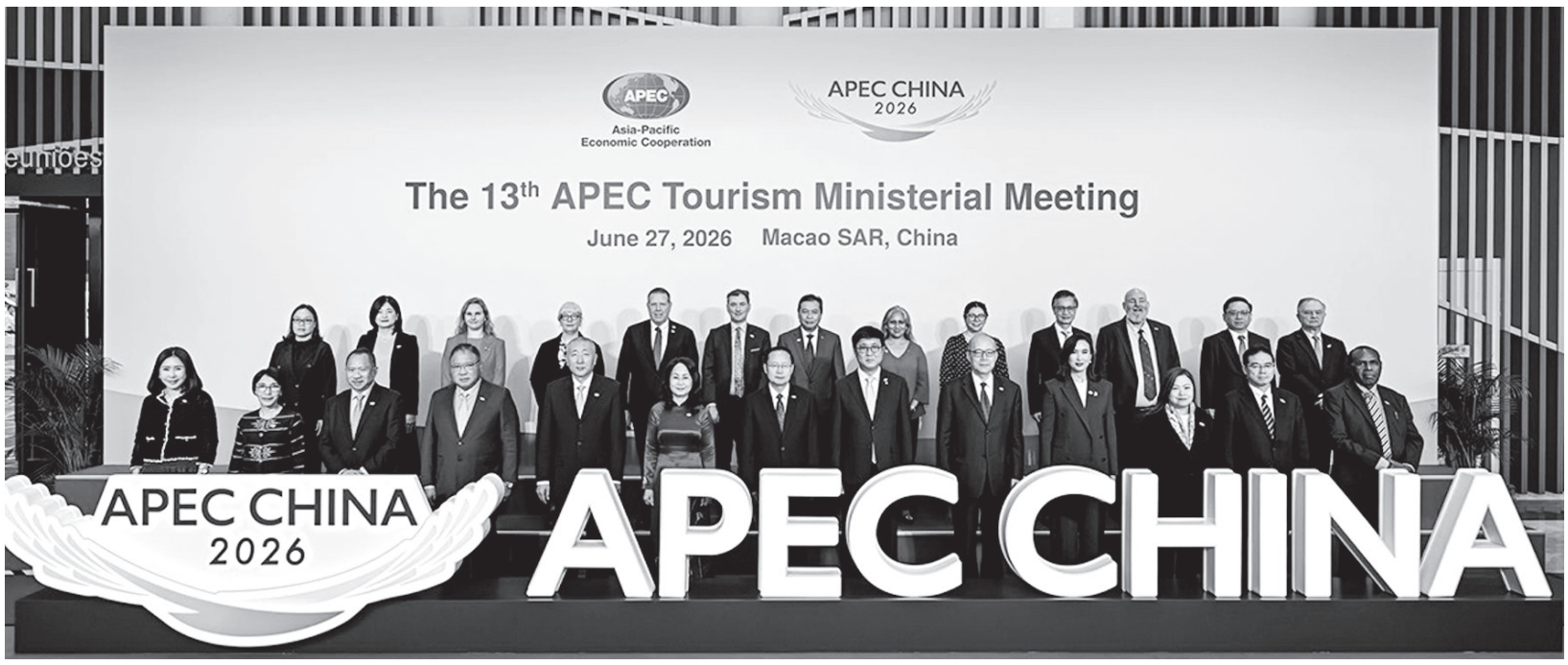
[15]

HỘI NGHỊ BỘ TRƯỞNG DU LỊCH APEC 13:

Việt Nam đề xuất ưu tiên 5 nhóm giải pháp

● TÙNG QUANG - TRUNG TÂM THÔNG TIN DU LỊCH (Cục Du lịch Quốc gia VN)

Ngày 27.6, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh dẫn đầu đoàn công tác Việt Nam tham dự Hội nghị Bộ trưởng Du lịch APEC lần thứ 13 (TMM13) diễn ra tại Ma Cao (Trung Quốc).



Bộ trưởng Bộ VHTTDL Việt Nam Lâm Thị Phương Thanh với các Bộ trưởng, Trưởng đoàn Hội nghị Bộ trưởng Du lịch APEC lần thứ 13

Đổi mới, sáng tạo và công nghệ số

Với chủ đề "Đổi mới sáng tạo, công nghệ số: Tăng cường hợp tác nâng tầm ngành Du lịch khu vực châu Á - Thái Bình Dương", Hội nghị Bộ trưởng Du lịch APEC lần thứ 13 thu hút sự tham dự của 200 đại biểu, bao gồm Bộ trưởng, người đứng đầu Cơ quan Du lịch, các chuyên gia, nhà nghiên cứu du lịch từ 21 nền kinh tế thành viên APEC, các tổ chức chuyên ngành quốc tế như Hội đồng Du lịch và Lữ hành Thế giới (WTTC), các cơ quan thông tấn, báo chí khu vực và quốc tế.

Hội nghị tập trung thảo luận 4 chủ đề chính: Tác động tích cực của công nghệ số và trí tuệ nhân tạo tới tăng trưởng kinh tế - xã hội của khu vực APEC; Các ưu tiên về đổi mới công nghệ và trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực du lịch của khu vực APEC; Thúc đẩy di chuyển liền mạch thông qua hợp tác đa phương và tạo thuận lợi đi lại; Khuyến khích sự tham gia rộng hơn của các bên liên quan nhằm bảo đảm đổi mới số và đổi mới thông minh mang lại lợi ích cho cộng đồng.

Phát biểu tại Hội nghị, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Việt Nam Lâm Thị Phương Thanh đánh giá cao việc Trung Quốc lựa chọn chủ đề đổi mới số trong phát triển du lịch cho Hội nghị Bộ trưởng Du lịch APEC lần thứ 13. Theo Bộ trưởng, đây là chủ đề có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong bối cảnh chuyển đổi số đang làm thay đổi sâu sắc phương thức quản trị, sản xuất, kinh doanh và tiêu dùng trên phạm vi toàn cầu, trong đó có du lịch.

Ghi nhận những đóng góp của Ban Hỗ trợ Chính sách APEC thông qua nghiên cứu về "Nâng cao hiệu quả các biện pháp tạo thuận lợi đi lại trong APEC", Bộ trưởng cho rằng nghiên cứu được triển khai kịp thời với nhiều khuyến nghị thiết thực, góp phần hỗ trợ các nền kinh tế APEC kết nối liền mạch, giảm các rào cản không cần thiết, tạo thuận lợi cho du lịch nội khối và nâng cao trải nghiệm của du khách.

Bộ trưởng đồng thời biểu dương những nỗ lực của Nhóm Công tác Du lịch APEC trong triển khai Kế hoạch chiến lược giai đoạn 2025 - 2029 thông qua nhiều dự án cụ thể, hiện thực hóa các định hướng của Hội nghị Bộ trưởng Du lịch trên bốn trụ cột ưu tiên gồm: Phát triển năng lực du lịch; phát triển bền vững gắn với tăng trưởng kinh tế; chuyển đổi số và ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong ngành du lịch; nâng cao năng lực cạnh tranh và tạo thuận lợi đi lại. Khẳng định Việt Nam sẽ tích cực tham gia trao đổi với các Bộ trưởng và Trưởng đoàn các nền kinh tế APEC, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh mục tiêu cùng xây dựng các định hướng tăng cường đổi mới số, đổi mới công nghệ và ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong quản lý và phát triển du lịch, góp phần hướng tới một ngành du lịch APEC thông minh, kết nối và phát triển bền vững.

Công nghệ số và AI là công cụ hiệu quả để lan tỏa giá trị bản sắc văn hóa

Tại phiên thảo luận với chủ đề "Tác động tích cực của công nghệ số và trí tuệ nhân tạo tới tăng trưởng kinh tế - xã hội của khu vực APEC", Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh nhận định, công nghệ số và trí tuệ nhân tạo (AI) đang trở thành động lực tăng trưởng mới, góp phần nâng cao năng suất lao động, tăng cường đổi mới sáng tạo, nâng cao chất lượng cuộc sống và thúc đẩy phát triển xã hội bao trùm, tăng cường kết nối giữa các nền kinh tế và tạo ra những cơ hội phát triển chưa từng có cho mọi ngành, lĩnh vực, trong đó có du lịch. Theo Bộ trưởng, công nghệ số và AI không chỉ hỗ trợ phục hồi nhanh ngành du lịch, mà còn tạo động lực thúc đẩy mô hình tăng trưởng du lịch mới theo hướng thông minh, bền vững và lấy du khách làm trung tâm. Năm 2025, Việt Nam đón 21,2 triệu lượt khách du lịch quốc tế, tăng 20,4% so với năm 2024, phục vụ 137 triệu lượt khách du lịch nội địa, tổng thu từ du lịch đạt 1 triệu tỉ đồng (khoảng 39 tỉ USD). Trong 5 tháng đầu năm 2026, khách quốc tế đến Việt Nam đạt 10,6 triệu, tăng gần 15% cùng kì năm trước.

Nhận thức rõ tác động to lớn của cách mạng khoa học công nghệ lần thứ 4 và trí tuệ nhân tạo, từ năm 2025, Chính phủ Việt Nam đã triển khai nhiều chính sách ưu đãi, cơ chế thử nghiệm nhằm đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số tạo động lực cho phát triển kinh tế - xã hội và tăng trưởng hai con số trong kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc. Trong lĩnh vực du lịch, Việt Nam xác định chuyển đổi số và ứng dụng AI là một trong những động lực quan trọng để nâng cao năng lực cạnh tranh. Việt Nam đang đẩy mạnh xây dựng hệ sinh thái du lịch thông minh, phát triển các nền tảng số phục vụ quản lý nhà nước, xúc tiến quảng bá, hỗ trợ doanh nghiệp và nâng cao trải nghiệm của du khách. Nhấn mạnh công nghệ số và AI là cầu nối rút ngắn khoảng cách giữa các nền kinh tế, giữa doanh nghiệp lớn và nhỏ, giữa thành thị và nông thôn, Bộ trưởng cho rằng APEC chỉ thực sự thịnh vượng khi mọi nền kinh tế và mọi thành phần đều được hưởng lợi từ tiến trình chuyển đổi số. Bộ trưởng bày tỏ tin tưởng, với tinh thần hợp tác, cởi mở và đổi mới sáng tạo, các nền kinh tế APEC sẽ tiếp tục phát huy vai trò tiên phong trong việc định hình tương lai số của ngành du lịch toàn cầu, hướng tới một ngành du lịch thông minh hơn, xanh hơn, bao trùm hơn và có khả năng chống chịu cao hơn trước những thách thức trong tương lai.

Trao đổi về các ưu tiên thúc đẩy đổi mới công nghệ và trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực du lịch của khu vực APEC, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh, công nghệ số và AI không chỉ góp phần nâng cao chất lượng trải nghiệm du lịch theo hướng sáng tạo, cá nhân hóa mà còn là công cụ hiệu quả để lan tỏa giá trị bản sắc văn hóa, hỗ trợ quản lý và bảo tồn di sản thiên nhiên, văn hóa cho các thế hệ tương lai. Tuy nhiên, theo Bộ trưởng, công nghệ không thể thay thế hoàn toàn sự tương tác trực tiếp giữa du khách với cộng đồng và điểm đến - yếu tố cốt lõi tạo nên sức hấp dẫn của du lịch.

Để khai thác hiệu quả tiềm năng của công nghệ số và AI, Việt Nam đề xuất ngành Du lịch các nền kinh tế APEC ưu tiên 5 nhóm giải pháp, gồm: Đầu tư phát triển hạ tầng số, nền tảng số và hệ sinh thái dữ liệu nội dung số du lịch; Xây dựng cơ chế hợp tác về chia sẻ dữ liệu, tiêu chuẩn dữ liệu; Phát triển nguồn nhân lực số thông qua đào tạo kỹ năng



"Để khai thác hiệu quả tiềm năng của công nghệ số và AI, Việt Nam đề xuất ngành Du lịch các nền kinh tế APEC ưu tiên 5 nhóm giải pháp, gồm: Đầu tư phát triển hạ tầng số, nền tảng số và hệ sinh thái dữ liệu nội dung số du lịch; Xây dựng cơ chế hợp tác về chia sẻ dữ liệu, tiêu chuẩn dữ liệu; Phát triển nguồn nhân lực số thông qua đào tạo kỹ năng số, kỹ năng AI và năng lực đổi mới sáng tạo; Ứng dụng đổi mới số trong phát triển du lịch văn hóa gắn với công nghiệp văn hóa nhằm nâng tầm thương hiệu du lịch, định vị rõ nét hình ảnh, bản sắc điểm đến; Đẩy mạnh hợp tác phát triển, chia sẻ kinh nghiệm giữa các nền kinh tế APEC về du lịch số, du lịch văn hóa gắn với kinh tế sáng tạo và công nghiệp văn hóa."

(Bộ trưởng Bộ VHTTDL LÂM THỊ PHƯƠNG THANH)

Thúc đẩy triển khai Năm hợp tác du lịch Việt Nam - Trung Quốc

Nhân dịp tham dự Hội nghị Bộ trưởng Du lịch APEC lần thứ 13 tại Ma Cao (Trung Quốc), Bộ trưởng Bộ VHTTDL Việt Nam Lâm Thị Phương Thanh đã hội đàm với Bộ trưởng Bộ Văn hóa và Du lịch Trung Quốc Tôn Nghiệp Lễ nhằm trao đổi các giải pháp thúc đẩy triển khai Năm hợp tác du lịch Việt Nam - Trung Quốc 2026 -2027 và gia tăng lượng khách trao đổi giữa hai nước.



Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh với Bộ trưởng Bộ Văn hóa và Du lịch Trung Quốc Tôn Nghiệp Lễ

Tại hội đàm, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh đánh giá cao sự phối hợp chặt chẽ giữa hai Bộ trong triển khai nhận thức chung của lãnh đạo hai Đảng, hai Nhà nước ghi nhận tại Tuyên bố chung Việt Nam - Trung Quốc nhân chuyến thăm cấp Nhà nước tới Trung Quốc của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tháng 4 năm 2026, đồng thời bày tỏ mong muốn hai bên tiếp tục cụ thể hóa các thỏa thuận của lãnh đạo cấp cao thông qua những chương trình hợp tác thiết thực, hoạt động cụ thể hiệu quả trong lĩnh vực du lịch.

Khẳng định Trung Quốc luôn là một trong những thị trường khách quốc tế trọng điểm của du lịch Việt Nam, Bộ trưởng cho biết Việt Nam đang tập trung nâng cao chất lượng sản phẩm và dịch vụ du lịch dành cho khách Trung Quốc; chú trọng đào tạo nguồn nhân lực, phát triển đội ngũ hướng dẫn viên thành thạo tiếng Trung, am hiểu văn hóa và thói quen, thị hiếu của du khách Trung Quốc nhằm nâng cao chất lượng phục vụ. Bên cạnh đó, các sản phẩm du lịch biển - dòng sản phẩm được du khách Trung Quốc đặc biệt yêu thích - cũng đang được đầu tư, nâng cấp nhằm đáp ứng tốt hơn xu hướng thị trường. Việt Nam cũng đang phát triển dòng sản phẩm mới - du lịch đường sắt và mong muốn phối hợp chặt chẽ với đối tác liên quan của Trung Quốc để kết nối tuyến du lịch đường sắt.

Bộ trưởng nhấn mạnh, trong các chương trình xúc tiến, quảng bá du lịch thời gian tới, Việt Nam sẽ tiếp tục ưu tiên thị trường Trung Quốc, tập trung tại các điểm đến có lượng khách lớn như Thượng Hải, Trùng Khánh, Thành Đô và Hàng Châu. Đồng thời, đề nghị phía Trung Quốc tiếp tục hỗ trợ công tác quảng bá, tạo điều kiện thuận lợi để thúc đẩy trao đổi khách hai chiều cũng như tăng cường phối hợp trong quản lý hoạt động của doanh nghiệp du lịch hai nước. Bộ trưởng cũng ghi nhận xu hướng ngày càng nhiều du khách Trung Quốc lựa chọn Việt Nam là điểm đến thay thế một số thị trường truyền thống trong khu vực. Trên cơ sở đó, Bộ trưởng đề xuất nghiên cứu kết nối Việt Nam vào các tuyến du lịch liên quốc gia của khu vực, góp phần mở rộng dòng khách quốc tế. Đánh giá cao việc Trung Quốc triển khai chính sách miễn thị thực đối với khách du lịch theo đoàn của Việt Nam đến Vân Nam và Quảng Tây, Bộ trưởng cho biết Việt Nam hiện đang áp dụng chính sách miễn thị thực cho khách Trung Quốc đến Phú Quốc và sẽ tiếp tục nghiên cứu các chính sách tạo thuận lợi hơn nữa cho du khách Trung Quốc trong thời gian tới. Nhấn mạnh vai trò của kết nối giao thông trong phát triển du lịch, Bộ trưởng đề nghị hai bên tiếp tục mở rộng các đường bay thẳng, đồng thời tăng cường kết nối đường bộ và đường sắt nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho du khách. Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cũng mong muốn hai bên sớm triển khai các hoạt động cụ thể trong khuôn khổ Năm Du lịch Việt Nam - Trung Quốc 2026-2027, qua đó tạo dấu ấn hợp tác thiết thực và báo cáo kết quả với lãnh đạo cấp cao hai nước.

● *Cũng trong dịp này, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Việt Nam Lâm Thị Phương Thanh đã có buổi gặp mặt và trao đổi với Bộ trưởng Bộ Du lịch, Nghệ thuật và Văn hóa Malaysia Dato' Sri Tiong King Sing bên lề Hội nghị Bộ trưởng Du lịch APEC lần thứ 13 tại Ma Cao (Trung Quốc).*

Tại buổi gặp, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh, Việt Nam và Malaysia có nhiều nét tương đồng về văn hóa, đồng thời ghi nhận quan hệ hợp tác giữa hai nước trong các lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật và du lịch thời gian qua ngày càng chặt chẽ, hiệu quả. Trên cơ sở đó, Bộ trưởng bày tỏ kỳ vọng hai bên sẽ tiếp tục tăng cường hiểu biết lẫn nhau, thúc đẩy hợp tác ngày càng thực chất, đa dạng và hiệu quả hơn. Đánh giá cao những thành tựu của Malaysia trong phát triển du lịch, đặc biệt là du lịch mua sắm, du lịch y tế, du lịch Halal, Bộ trưởng cho biết Việt Nam đang quan tâm phát triển các sản phẩm du lịch này và mong muốn hai bên trao đổi kinh nghiệm, mở rộng hợp tác trong phát triển du lịch nói chung, đặc biệt là du lịch Halal. Bộ trưởng cũng cho rằng Malaysia có nhiều thế mạnh về văn hóa, nghệ thuật, vì vậy hai nước cần tiếp tục đẩy mạnh giao lưu, hợp tác trong các lĩnh vực này, góp phần làm sâu sắc hơn quan hệ hợp tác song phương.

số, kỹ năng AI và năng lực đổi mới sáng tạo; Ứng dụng đổi mới số trong phát triển du lịch văn hóa gắn với công nghiệp văn hóa nhằm nâng tầm thương hiệu du lịch, định vị rõ nét hình ảnh, bản sắc điểm đến; Đẩy mạnh hợp tác phát triển, chia sẻ kinh nghiệm giữa các nền kinh tế APEC về du lịch số, du lịch văn hóa gắn với kinh tế sáng tạo và công nghiệp văn hóa.

Nhân dịp này, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh trân trọng mời các Bộ trưởng, Trưởng đoàn và đại diện các tổ chức quốc tế tham dự Đối thoại Cấp cao về Công nghiệp văn hóa dự kiến tổ chức tại Đà Nẵng vào tháng 6.2027 trong khuôn khổ Năm APEC 2027 Việt Nam. Đối thoại sẽ có phiên thảo luận bàn tròn về phát triển thương hiệu du lịch văn hóa gắn với các ngành công nghiệp văn hóa, kinh tế sáng tạo và đổi mới số. Bộ trưởng khẳng định Việt Nam mong muốn tiếp tục tăng cường hợp tác với các nền kinh tế thành viên APEC, các tổ chức quốc tế và cộng đồng doanh nghiệp công nghệ để cùng nhau thúc đẩy đổi mới sáng tạo, khai thác hiệu quả tiềm năng của công nghệ số và trí tuệ nhân tạo; đồng thời sẵn sàng chia sẻ kinh nghiệm, phối hợp xây dựng lộ trình chuyển đổi số và ứng dụng AI cho ngành du lịch khu vực theo hướng tham vọng, thực tiễn và có trách nhiệm.

Hội nghị kết thúc với việc nền kinh tế chủ nhà Trung Quốc thông qua Tuyên bố Chủ tọa. Các Trưởng đoàn cũng nhất trí Mexico là nước đăng cai tổ chức Hội nghị Bộ trưởng Du lịch APEC lần thứ 14 (TMM14) vào năm 2028.■

6 chuẩn mực đạo đức, văn hóa kinh doanh

Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà vừa ký Quyết định số 1157/QĐ-TTg ngày 26.6.2026 ban hành Khung chuẩn mực đạo đức, văn hóa kinh doanh gắn với bản sắc dân tộc và tiếp cận được tinh hoa văn hóa kinh doanh thế giới.

Theo Quyết định, khung chuẩn mực được xây dựng trên cơ sở 6 giá trị cốt lõi, bao gồm: Nhân văn, Liêm chính, Minh bạch, Trách nhiệm, Sáng tạo và Hội nhập. Trong đó chuẩn mực Nhân văn giữ vai trò trung tâm.

Đối tượng áp dụng gồm: Doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế hoạt động trên lãnh thổ Việt Nam; Doanh nhân là người Việt Nam, người nước ngoài đang hoạt động kinh doanh tại Việt Nam; Tổ chức xã hội nghề nghiệp; Cơ quan nhà nước hoạch định chiến lược, xây dựng, tổ chức thực thi chuẩn mực đạo đức, văn hóa trong hoạt động kinh doanh.

Mục tiêu cụ thể đến năm 2027, đạt ít nhất 60 trong số 200 doanh nghiệp thí điểm ban hành được bộ quy tắc ứng xử hoặc bộ quy tắc đạo đức doanh nghiệp trên cơ sở áp dụng Khung chuẩn mực; thực hiện phổ biến tối thiểu 02 lần/năm tới toàn thể cán bộ, nhân viên của doanh nghiệp; Đào tạo nâng cao nhận thức cho ít nhất 10.000 doanh nhân, doanh nghiệp về Khung chuẩn mực và hướng dẫn áp dụng trong doanh nghiệp. Đến năm 2030 có ít nhất 1.000 doanh nghiệp áp dụng Khung chuẩn mực, từng bước tiệm cận và đáp ứng các yêu cầu về sản phẩm, dịch vụ theo các chuẩn mực ESG quốc tế…

T.Q

5 hình thức phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí

Chính phủ vừa ban hành Nghị định số 244/2026/NĐ-CP ngày 26.6.2026 quy định chi tiết việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của các cơ quan hành chính nhà nước.

Theo đó, 5 hình thức phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí gồm: Tổ chức họp báo (trực tiếp hoặc trực tuyến); Đăng tải nội dung phát ngôn và cung cấp thông tin trên Cổng thông tin điện tử, trang thông tin điện tử, trang, kênh, tài khoản trên mạng xã hội hoặc nền tảng số chính thức của cơ quan hành chính nhà nước. Trang, kênh, tài khoản trên mạng xã hội chính thức của cơ quan hành chính nhà nước phải được công bố trên Cổng thông tin điện tử hoặc Trang thông tin điện tử của cơ quan hành chính nhà nước; Phát ngôn trực tiếp hoặc trả lời phỏng vấn báo chí; Gửi thông cáo báo chí, nội dung trả lời bằng văn bản hoặc qua thư điện tử; Cung cấp thông tin qua trao đổi trực tiếp hoặc tại các cuộc giao ban báo chí do Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Bộ VHTTDL và Hội Nhà báo Việt Nam tổ chức ở trung ương; Ban Tuyên giáo và Dân vận tỉnh ủy, cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh và Hội Nhà báo tỉnh, thành phố tổ chức ở địa phương khi được yêu cầu.

Nghị định cũng nêu rõ: Cơ quan báo chí đăng, phát đúng nội dung thông tin mà người phát ngôn cung cấp thì không phải chịu trách nhiệm về nội dung thông tin đó. Ngược lại, cơ quan báo chí phải đăng, phát ý kiến phản hồi của người phát ngôn và thực hiện cải chính, xin lỗi theo quy định pháp luật đối với các nội dung đăng tải không chính xác, sai sự thật. Nghị định này có hiệu lực thi hành từ ngày 1 tháng 7 năm 2026.

P.V

Phát huy giá trị Di tích lịch sử quốc gia Sóc Bom Bo

UBND tỉnh Đồng Nai vừa công bố Quyết định xếp hạng Di tích quốc gia đối với Di tích lịch sử Sóc Bom Bo và Quyết định đưa "Tập quán giã gạo chày tay của người S'tiêng, người M'nông" vào Danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Theo Quyết định số 3241/QĐ-BVHTTDL ngày 9.9.2025 của Bộ VHTTDL, Di tích lịch sử Sóc Bom Bo được xếp hạng Di tích quốc gia. Hiện di tích lưu giữ hơn 100 hiện vật, tiêu biểu như khuyên tai bằng ngà voi, vòng đồng, bộ cồng chiêng… Đây là những tư liệu có giá trị trong tái hiện đời sống văn hóa, sinh hoạt và tín ngưỡng của đồng bào S'tiêng qua các thời kỳ.

Tại di tích, 3 nghề truyền thống của người S'tiêng gồm đan lát, dệt thổ cẩm và làm rượu cần đang được bảo tồn, truyền dạy với sự tham gia của 40 tổ viên. Hoạt động này góp phần gìn giữ bản sắc văn hóa, tạo sinh kế, gắn kết cộng đồng và phục vụ phát triển du lịch.

Cùng với đó, theo Quyết định số 2199/QĐ-BVHTTDL ngày 27.6.2025, "Tập quán giã gạo chày tay của người S'tiêng, người M'nông" được đưa vào Danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Việc công bố hai quyết định là sự ghi nhận giá trị lịch sử, văn hóa của Sóc Bom Bo, đồng thời tạo động lực bảo tồn di sản gắn với phát triển du lịch văn hóa - sinh thái tại địa phương.

H.HẠNH



LAN TỎA VĂN HÓA TRI ÂN

Gọi tên những người đã hóa thành Tổ quốc

● **PGS.TS BÙI HOÀI SƠN**

Trong lịch sử dân tộc Việt Nam, có những hy sinh lớn đến mức không thể đo bằng con số. Có những mất mát sâu đến mức càng đi xa chiến tranh, chúng ta càng thấm thía hơn giá trị của hòa bình. Và có những người đã nằm xuống lặng thầm đến mức tên tuổi các anh, các chị còn khuất trong lòng đất, trong ký ức của đồng đội, trong những trang hồ sơ chưa đầy đủ, trong nỗi chờ đợi của gia đình suốt nhiều thập kỷ.



Bí thư Trung ương Đảng, Phó Thủ tướng Chính phủ Phạm Thị Thanh Trà, Trưởng ban Chỉ đạo quốc gia về tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ dâng hương tại Nghĩa trang Liệt sĩ Quốc gia Trường Sơn (tháng 4.2026)
Ảnh: VGP

Khi ký ức dân tộc được đánh thức

Bởi vậy, "Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh thực hiện tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ" không chỉ là một chương trình hành động có thời hạn, có mục tiêu, có lực lượng thực hiện. Sâu xa hơn, đó là một cuộc trở về của đạo lý dân tộc. Đó là hành trình đi tìm lại những phần ký ức còn thất lạc của đất nước. Đó là nỗ lực để những người đã hóa thân vào núi sông được trở về, không chỉ với một phần hài cốt, mà với tên gọi, quê quán, gia đình, dòng họ, đồng đội và vị trí xứng đáng trong tâm thức cộng đồng.

Trong văn hóa Việt Nam, một cái tên không chỉ là dấu hiệu nhận diện cá nhân. Một cái tên là gốc rễ, là quê hương, là quan hệ máu thịt, là điểm tựa tâm linh để người thân thắp nén hương mà biết mình đang gọi ai, nhớ ai, tri ân ai. Vì thế, những ngôi mộ liệt sĩ chưa biết tên không chỉ là khoảng trống của thông tin, mà còn là khoảng lặng của văn hóa. Đó là nơi nỗi đau riêng của một gia đình gặp gỡ nỗi day dứt chung của cả dân tộc.

Chiến tranh đã lùi xa, nhưng trong rất nhiều gia đình Việt Nam, chiến tranh vẫn chưa khép lại. Nó còn ở lại trong một bàn thờ chưa có di ảnh, một tấm giấy báo tử đã ngả màu, một câu hỏi lặp đi lặp lại qua nhiều thế hệ: Người thân của mình đang nằm ở đâu? Có những người mẹ đã đi qua cả đời mình trong mong ngóng. Có những người vợ không còn chờ ngày đoàn tụ cho mình, nhưng vẫn mong chồng được trở về với quê hương. Có những người con, người cháu lớn lên trong hòa bình, nhưng trong gia đình vẫn còn một nỗi khuyết thiếu chưa nguôi: Chưa biết nơi yên nghỉ của người thân đã hy sinh.

Chính vì vậy, tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ là một công việc thiêng liêng. Thiêng liêng không chỉ vì đây là nhiệm vụ đối với những người có công, mà còn vì nó chạm đến tầng sâu nhất của văn hóa Việt Nam: Đạo lý "uống nước nhớ nguồn", "đền ơn đáp nghĩa", "nghĩa tử là nghĩa tận". Với người Việt, người đã khuất không rời khỏi đời sống người đang sống. Họ tiếp tục hiện diện trong nếp nhà, trong ngày giỗ, trong bàn thờ, trong đình làng, nghĩa trang, trong những câu chuyện kể cho con cháu, trong ký ức cộng đồng và trong lịch sử quốc gia.

Nhìn từ chiều sâu ấy, mỗi bước chân trên hành trình tìm kiếm hài cốt liệt sĩ là một bước chân đi vào ký ức dân tộc. Mỗi di vật được phát hiện, mỗi mảnh xương được nâng lên, mỗi nắm đất được mở ra đều đòi hỏi sự cẩn trọng, thành kính và nhân văn. Không thể ứng xử với công việc này bằng sự máy móc, lạnh lùng, hành chính. Đằng sau mỗi mẫu sinh phẩm là một phận người. Đằng sau mỗi hồ sơ là một gia đình. Đằng sau mỗi địa điểm tìm kiếm là một phần máu thịt của Tổ quốc.

Trong thời đại mới, công tác này rất cần đến khoa học, công nghệ, dữ liệu và sự phối hợp liên ngành. Giám định ADN, bản đồ số, hồ sơ điện tử, cơ sở dữ liệu liệt sĩ, thông tin từ nhân chứng, hợp tác quốc tế… đều là những công cụ quan trọng để rút ngắn hành trình tìm kiếm, tăng độ chính xác, làm vơi đi những chờ đợi đã kéo dài quá lâu. Nhưng càng hiện đại bao nhiêu, công việc ấy càng phải được đặt trên nền tảng đạo đức sâu sắc bấy nhiêu. Công nghệ giúp chúng ta xác định đúng danh tính; văn hóa giúp chúng ta hiểu vì sao việc ấy phải được thực hiện bằng tất cả lòng thành.

Đó chính là ý nghĩa đặc biệt của Chiến dịch 500 ngày đêm. Chiến dịch không chỉ đặt ra yêu cầu khẩn trương, quyết liệt, mà còn đặt ra yêu cầu về sự trang nghiêm, cẩn trọng, minh bạch và nhân ái. Càng chạy đua với thời gian, càng phải tôn trọng sự thật. Càng huy động nhiều lực lượng, càng phải thống nhất về trách nhiệm. Càng ứng dụng công nghệ, càng phải giữ lấy tinh thần nhân văn. Bởi đây không chỉ là công tác hậu chiến, mà còn là một thước đo văn hóa của xã hội hôm nay đối với những hy sinh của hôm qua.

Một dân tộc văn minh không chỉ được nhận diện qua những thành tựu phát triển, những công trình hiện đại, những chỉ số tăng trưởng, mà còn qua cách dân tộc ấy đối diện với quá khứ, chăm lo cho người có công, gìn giữ ký ức và tri ân người đã khuất. Khi chúng ta cúi xuống từng tấc đất chiến trường để tìm lại các anh hùng liệt sĩ, đó không phải là sự trở về với đau thương, mà là sự trở về với cội nguồn của nhân nghĩa, với phần cao đẹp nhất trong tâm hồn Việt Nam.

Biến tri ân thành văn hóa sống trong hành trình phát triển mới

Ngày Thương binh - Liệt sĩ 27.7 hằng năm là một mốc thời gian thiêng liêng để toàn xã hội tưởng nhớ, biết ơn những người đã hy sinh, cống hiến cho độc lập, tự do của Tổ quốc. Nhưng nếu tri ân chỉ dừng lại ở một ngày kỷ niệm, một vòng hoa, một nén hương, một bài diễn văn, thì chưa đủ. Tri ân phải trở thành văn hóa sống. Nghĩa là lòng biết ơn phải đi vào hành động hằng ngày, vào giáo dục, vào chính sách, vào ứng xử cộng đồng, vào trách nhiệm công dân và vào cách chúng ta xây dựng tương lai đất nước.

Chiến dịch 500 ngày đêm vì thế cần được nhìn nhận như một cuộc vận động văn hóa rộng lớn. Tìm kiếm liệt sĩ không chỉ là công việc của các đội quy tập. Xác định danh tính không chỉ là nhiệm vụ của phòng giám định. Chăm lo nghĩa trang, đài tưởng niệm không chỉ là trách nhiệm của ngành chức năng. Đây là công việc của cả xã hội, bởi ký ức chiến tranh không nằm riêng trong hồ sơ nhà nước, mà còn nằm trong ký ức nhân dân, trong lời kể của cựu chiến binh, trong câu chuyện của người dân vùng chiến trường cũ, trong những kỷ vật gia đình còn lưu giữ, trong những địa danh từng gắn với một trận đánh, một đơn vị, một sự hy sinh.

Có những manh mối rất nhỏ nhưng có thể mở ra một hành trình lớn. Một dòng thư cũ, một tấm ảnh, một chiếc ba lô, một ký hiệu trên di vật, một lời kể của nhân chứng, một địa điểm được nhắc lại sau nhiều năm… tất cả đều có thể góp phần đưa một liệt sĩ trở về với tên tuổi của mình. Vì vậy, mỗi người dân đều có thể là một chủ thể của văn hóa tri ân. Cung cấp thông tin, gìn giữ kỷ vật, chia sẻ dữ liệu tìm kiếm thân nhân liệt sĩ, tham gia chăm sóc nghĩa trang, kể lại câu chuyện lịch sử của quê hương mình - đó đều là những việc làm cụ thể, thiết thực, giàu ý nghĩa.

Ở đây, ngành văn hóa, báo chí, giáo dục, văn học nghệ thuật, bảo tàng, thư viện, hệ thống thiết chế văn hóa cơ sở có vai trò rất quan trọng. Chúng ta cần kể lại câu chuyện của chiến dịch bằng ngôn ngữ của con người, không chỉ bằng ngôn ngữ của số liệu. Đằng sau mỗi hài cốt được quy tập là một cuộc đời. Đằng sau mỗi danh tính được xác định là niềm hạnh phúc nghẹn ngào của thân nhân. Đằng sau mỗi ngôi mộ được bổ sung họ tên là một sự trở về. Nếu truyền thông chỉ nói về kết quả mà thiếu số phận con người, chỉ nói về chỉ tiêu mà thiếu chiều sâu nhân văn, thì rất dễ làm nghèo đi ý nghĩa văn hóa của một chiến dịch thiêng liêng.

Đặc biệt, thế hệ trẻ cần được mời gọi bước vào hành trình tri ân bằng những cách thức phù hợp với thời đại. Các em có thể không trực tiếp trải qua chiến tranh, nhưng các em cần hiểu rằng hòa bình hôm nay không tự nhiên mà có. Mỗi con đường bình yên, mỗi mái trường sáng đèn, mỗi giấc mơ tuổi trẻ đều được nâng đỡ bởi sự hy sinh của những người đi trước. Khi thanh niên tham gia số hóa tư liệu liệt sĩ, lan tỏa thông tin tìm kiếm thân nhân, chăm sóc nghĩa trang, làm phim ngắn, podcast, triển lãm số, kể chuyện lịch sử địa phương trên nền tảng số, thì lòng biết ơn không còn là bài học khô cứng, mà trở thành trải nghiệm sống.

(Xem tiếp trang 14)

CÁC ANH HÙNG LIỆT SĨ

Cuộc trở về sau hơn nửa thế kỷ

Bài, ảnh: NGUYỄN LINH - HÀ PHƯƠNG

Hơn nửa thế kỷ sau ngày chiến tranh kết thúc, vẫn còn hàng trăm nghìn liệt sĩ chưa xác định được danh tính. Phía sau mỗi ngôi mộ chưa xác định danh tính là một gia đình chưa nguôi nỗi đợi chờ, là hành trình tri ân vẫn còn dang dở. Tại Thanh Hóa, địa phương có số lượng mẫu ADN thân nhân liệt sĩ được thu nhận lớn nhất cả nước, những chuyến đi xuyên núi, vượt rừng, những giọt máu của các mẹ, các chị, các em liệt sĩ đang từng ngày nối dài hành trình đưa những người đã ngã xuống trở về với tên tuổi của mình.

Cuộc trở về sau 54 năm

54 năm kể từ ngày nhận giấy báo tử, gia đình liệt sĩ Nguyễn Trọng Cát chưa bao giờ thôi mong mỏi một ngày biết chính xác nơi người con, người anh của mình yên nghỉ. Người Trung đội phó sinh năm 1952, quê xã Minh Dân, huyện Triệu Sơn (nay là xã Hợp Tiến, tỉnh Thanh Hóa), đã anh dũng hy sinh tại chiến trường Nam Bộ ngày 20.10.1972 khi tuổi đời còn rất trẻ. Suốt hơn nửa thế kỷ, phần mộ của anh tại Nghĩa trang Liệt sĩ Ngã Bảy - Phụng Hiệp (TP Cần Thơ) vẫn chưa có đầy đủ thông tin về danh tính.

Rồi một ngày, cuộc điện thoại từ cơ quan chức năng báo về gia đình mang theo tin vui mà nhiều thế hệ đã chờ đợi. Kết quả giám định ADN và đối chiếu với mẫu sinh phẩm của thân nhân xác nhận hài cốt an táng tại mộ số 52, hàng 2, lô B, khu B, Nghĩa trang Liệt sĩ Ngã Bảy - Phụng Hiệp chính là liệt sĩ Nguyễn Trọng Cát. Sau 54 năm, người chiến sĩ quê xã Minh Dân, huyện Triệu Sơn (nay là xã Hợp Tiến, tỉnh Thanh Hóa) cuối cùng đã được gọi đúng tên.

Cuộc trở về của liệt sĩ Nguyễn Trọng Cát không chỉ khép lại hành trình tìm kiếm kéo dài hơn nửa thế kỷ của một gia đình, mà còn là minh chứng thuyết phục cho giá trị của cơ sở dữ liệu ADN thân nhân liệt sĩ. Đằng sau kết quả ấy là hàng chục nghìn chuyến đi lặng lẽ của các tổ công tác đến từng thôn, bản, từng mái nhà trên khắp xứ Thanh để thu nhận mẫu sinh phẩm của thân nhân liệt sĩ. Mỗi giọt máu được lưu giữ hôm nay không chỉ là một mẫu sinh học phục vụ đối sánh, mà còn có thể trở thành chiếc chìa khóa mở cánh cửa ký ức, trả lại tên cho một người lính đã nằm lại trong vô danh suốt hơn nửa thế kỷ.

Hiện cả nước vẫn còn khoảng 500.000 liệt sĩ chưa xác định được danh tính. Riêng Thanh Hóa có hơn 55.000 liệt sĩ, trong đó khoảng 37.720 trường hợp chưa đủ thông tin để xác định phần mộ. Đằng sau những con số ấy là hàng chục nghìn câu chuyện còn dang dở, là những người mẹ đã đi hết cuộc đời vẫn chưa biết con nằm ở đâu, những người vợ tóc đã bạc trắng vẫn chỉ có thể thắp nén nhang trước bàn thờ vọng, những người em mang theo nỗi day dứt suốt cả cuộc đời vì chưa một lần tìm được anh mình. Thời gian càng trôi đi, hành trình ấy càng trở nên gấp gáp. Sau hàng chục năm nằm trong lòng đất, nhiều hài cốt đã bị phân hủy nặng nề dưới tác động của khí hậu và điều kiện tự nhiên. Trong khi đó, những người có quan hệ huyết thống gần nhất với liệt sĩ, đặc biệt là thân nhân bên ngoại, phần lớn đều đã ngoài 80, 90 tuổi, thậm chí trên 100 tuổi. Mỗi ngày chậm trễ đồng nghĩa với nguy cơ mất đi thêm một nguồn mẫu quý giá, làm giảm cơ hội xác định danh tính cho những người đã ngã xuống.

Chính vì vậy, ngay sau khi Bộ Công an ban hành Kế hoạch số 356 về triển khai thu thập thông tin ADN cho thân nhân liệt sĩ chưa xác định danh tính, Công an tỉnh Thanh Hóa đã lựa chọn một cách làm khác: Không chờ triển khai theo lộ trình chung mà chủ động đi trước một bước. Từ sự tham mưu của lực lượng Công an, UBND tỉnh nhanh chóng ban hành kế hoạch triển khai trên phạm vi toàn tỉnh; các Sở, ban, ngành, chính quyền địa phương đồng loạt vào cuộc; hồ sơ liệt sĩ được rà soát lại từ đầu; thông tin thân nhân được xác minh, cập nhật từng trường hợp. Mọi công việc đều hướng tới mục tiêu cao nhất: Không để sót bất cứ thân nhân nào đủ điều kiện lấy mẫu, không bỏ lỡ bất kỳ cơ hội nào xác định danh tính liệt sĩ.

Chạy đua với thời gian

Nếu ở vùng đồng bằng, việc lấy mẫu chủ yếu diễn ra tại các điểm tập trung thì ở miền núi, mỗi mẫu ADN đều là kết quả của những chuyến đi đầy gian nan. Xe máy không thể đi tiếp, cán bộ phải gửi xe ở bản dưới rồi đi bộ nhiều cây số. Điều họ lo nhất không phải là vất vả, mà là làm sao đưa những mẫu sinh phẩm vừa thu nhận về Hà Nội ngay trong ngày để bảo đảm chất lượng phục vụ phân tích ADN.

Ở nhiều gia đình, giấy tờ liên quan đến liệt sĩ chỉ còn là tấm Bằng Tổ quốc ghi công đã ngả màu hay một giấy báo tử cũ kỹ. Những người từng biết rõ về liệt sĩ nay trí nhớ lúc nhớ lúc quên. Việc xác minh quan hệ huyết thống, hoàn thiện hồ sơ vì thế trở nên vô cùng tỉ mỉ. Mỗi thông tin đều phải được đối chiếu nhiều lần, bởi chỉ một sai sót nhỏ cũng có thể ảnh hưởng đến kết quả giám định sau này.

Khối lượng công việc tại Thanh Hóa được đánh giá là lớn nhất cả nước. Hơn 37.000 trường hợp đủ điều kiện lấy mẫu đồng nghĩa với hàng chục nghìn lượt rà soát, xác minh, đối chiếu thông tin. Áp lực rất lớn, nhưng cũng vì thế mà quyết tâm càng lớn hơn. Hai đợt cao điểm được triển khai đồng loạt trong các tháng 5 và 7.2025. 94 điểm thu nhận mẫu được tổ chức trên toàn tỉnh, kết hợp với hàng chục tổ công tác lưu động đến tận nhà đối với những người già yếu, bệnh tật.

Không kể ngày nghỉ hay cuối tuần, nhiều cán bộ làm việc từ sáng sớm đến đêm khuya. Có ngày vừa hoàn thành việc lấy mẫu ở miền núi, họ lại lập tức trở về để kịp niêm phong, bảo quản và chuyển mẫu về đơn vị chuyên trách phân tích trong đêm. Kết quả, Thanh Hóa hoàn thành thu nhận 37.808 mẫu ADN thân nhân liệt sĩ, đạt 100% số đối tượng đủ điều kiện, trở thành địa phương có số lượng mẫu ADN thân nhân liệt sĩ được thu nhận lớn nhất cả nước. Đó không chỉ là thành tích về tiến độ. Điều quan trọng hơn, Thanh Hóa đã tạo dựng được cơ sở dữ liệu ADN quy mô lớn, làm nền tảng cho việc đối sánh, xác định danh tính hài cốt liệt sĩ trong giai đoạn tiếp theo của "Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ" đang được triển khai trên phạm vi toàn quốc.

Có thể, phía trước vẫn còn một chặng đường rất dài. Hàng chục nghìn liệt sĩ của Thanh Hóa và hàng trăm nghìn liệt sĩ trên cả nước vẫn đang chờ được xác định danh tính. Cuộc chạy đua với thời gian vẫn tiếp diễn khi những thân nhân trực hệ ngày một già yếu, khi điều kiện tự nhiên tiếp tục làm phai mờ dấu vết của chiến tranh. Nhưng từ những kết quả bước đầu, có thêm cơ sở để tin rằng, ngày càng sẽ có nhiều người lính được trở về. Đó là hành trình mà khoa học công nghệ đã trở thành nhịp cầu của lòng biết ơn. Đó cũng là hành trình để thế hệ hôm nay thực hiện lời hứa thiêng liêng với những người đã ngã xuống vì Tổ quốc: Không để sự hy sinh nào mãi nằm trong vô danh, không để những người lính đã hiến dâng tuổi xuân cho đất nước phải chờ đợi thêm một cuộc trở về. ■



Lực lượng Công an Thanh Hóa phối hợp với cán bộ y tế thu nhận mẫu ADN của thân nhân liệt sĩ phục vụ công tác xác định danh tính hài cốt liệt sĩ chưa rõ thông tin

Nhận diện một số vùng xáo trộn địa tầng ở vị trí nghi có mộ liệt sĩ

Đợt khảo sát bằng radar xuyên đất của Viện Thiết kế, Tổng cục Hậu cần - Kỹ thuật (Bộ Quốc phòng) tại các vị trí nghi có mộ liệt sĩ ở khu vực Kinh thành Huế đã nhận diện được một số vùng xáo trộn địa tầng. Theo Bộ Chỉ huy Quân sự TP Huế, đây là kết quả sơ bộ ban đầu quan trọng để cơ quan chức năng xây dựng kế hoạch, tham mưu kịp thời cho Ban Chỉ đạo 515 TP Huế trong chỉ đạo công tác tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ.

Theo báo cáo sơ bộ của tổ công tác, đã nhận diện một số vùng xáo trộn địa tầng. Cụ thể, tại khu vực đầu đường Xuân 68 bên trong Kinh thành Huế, bước đầu, đơn vị chuyên môn nghi ngờ 2 vùng xáo trộn nằm gần sát tường thành, mỗi vị trí có chiều dài khoảng 10m - 12m, chiều rộng khoảng 2,5m. Khi khảo sát bằng radar xuyên đất ở cửa Chánh Tây, tại vị trí đường Tôn Thất Thiệp, tổ công tác cũng nhận diện vùng xáo trộn địa tầng ở độ sâu 1m, bề rộng từ 7m - 9m. Còn ở độ sâu dưới 3,5m cho thấy tín hiệu radar nhiễu lớn. Đây là những nội dung ban đầu để cơ quan chuyên môn tiếp tục hoàn chỉnh báo cáo chi tiết đến Ban Chỉ đạo 515 TP Huế và các cấp nhằm sớm thực hiện các kế hoạch tiếp theo.

Tin, ảnh: S.THÙY



Lực lượng chức năng sử dụng radar xuyên đất khảo sát khu vực nghi có mộ liệt sĩ ở đầu đường Xuân 68, bên trong Kinh thành Huế

Du lịch góp phần nâng cao vị thế Việt Nam trên trường quốc tế

● ĐINH AN

Trong bối cảnh đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới, du lịch được kỳ vọng tiếp tục phát huy vai trò là ngành kinh tế tổng hợp, kết nối văn hóa với kinh tế, góp phần tạo động lực tăng trưởng và nâng cao vị thế Việt Nam trên trường quốc tế.

Từ ngành dịch vụ non trẻ đến điểm sáng tăng trưởng

Ba mươi sáu năm trước (năm 1990), Việt Nam mới đón khoảng 250.000 lượt khách quốc tế. Ít ai có thể hình dung rằng từ nền tảng khiêm tốn ấy, du lịch Việt Nam sẽ vươn lên trở thành một trong những điểm sáng tăng trưởng của khu vực châu Á - Thái Bình Dương, đồng thời là ngành kinh tế có sức lan tỏa sâu rộng đối với quá trình phát triển đất nước.

Nếu giai đoạn đầu của công cuộc đổi mới chứng kiến sự hình thành của một ngành kinh tế dịch vụ mới thì hơn ba thập kỷ tiếp theo là hành trình khẳng định vị thế của du lịch trong cơ cấu nền kinh tế quốc dân. Đặc biệt, sau phép thử khắc nghiệt mang tên Covid-19, ngành Du lịch đã chứng minh năng lực phục hồi mạnh mẽ, sức chống chịu ngày càng cao và khả năng tạo động lực tăng trưởng mới cho nền kinh tế.

Sự phát triển của du lịch Việt Nam luôn song hành với tiến trình đổi mới, mở cửa và hội nhập quốc tế của đất nước. Năm 2010, lượng khách đạt khoảng 5 triệu lượt, tăng gấp 20 lần so với 20 năm trước đó. Đến năm 2015, con số này tiến gần mốc 8 triệu lượt, phản ánh hiệu quả của quá trình cải thiện môi trường đầu tư, mở rộng hợp tác quốc tế, nâng cấp kết cấu hạ tầng và đổi mới hoạt động xúc tiến, quảng bá.

Bước ngoặt thực sự đến trong giai đoạn 2015 - 2019 khi Nghị quyết số 08-NQ/TW ngày 16.1.2017 của Bộ Chính trị xác định phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn. Đây là một chủ trương phát triển ngành và đánh dấu sự thay đổi lớn về tư duy phát triển, đặt du lịch vào vị trí một ngành kinh tế tổng hợp có khả năng dẫn dắt nhiều lĩnh vực. Từ nền tảng đó, chỉ trong 4 năm, lượng khách quốc tế tăng từ gần 8 triệu lên 18 triệu lượt, đạt tốc độ tăng trưởng bình quân khoảng 22% mỗi năm, đưa Việt Nam vào nhóm những điểm đến phát triển nhanh nhất thế giới.

Song hành với thị trường quốc tế, du lịch nội địa cũng tăng trưởng mạnh mẽ, từ khoảng 1 triệu lượt khách năm 1990 lên khoảng 85 triệu lượt năm 2019. Quy mô thị trường ngày càng lớn không chỉ phản ánh thu nhập và chất lượng sống của người dân được nâng cao, mà còn tạo nên "bệ đỡ" quan trọng giúp ngành giữ được sức sống trong những giai đoạn nhiều biến động.

Đại dịch Covid-19 tạo ra cú sốc chưa từng có đối với ngành Du lịch toàn cầu. Việt Nam cũng không nằm ngoài tác động ấy khi hoạt động du lịch quốc tế gần như ngừng hoàn toàn trong giai đoạn 2020 - 2021. Tuy nhiên, điều đáng chú ý không nằm ở sự phục hồi, mà ở tốc độ và chất lượng phục hồi.

Sau khi mở cửa hoàn toàn từ tháng 3.2022, cùng với việc mở rộng chính sách thị thực, khôi phục mạng bay quốc tế và tăng cường xúc tiến quảng bá, du lịch Việt Nam nhanh chóng lấy lại đà tăng trưởng. Năm 2024, Việt Nam đón khoảng 17,6 triệu lượt khách quốc tế, tương đương 98% mức trước đại dịch. Đến năm 2025, lượng khách đạt gần 21,2 triệu lượt, tăng hơn 20% so với năm trước, vượt xa mốc cao nhất của năm 2019 và xác lập kỷ lục mới trong lịch sử phát triển của ngành. Chỉ trong 5 tháng đầu năm 2026, Việt Nam tiếp tục đón gần 10,7 triệu lượt khách quốc tế, tăng 20,7% so với cùng kỳ.

Những con số này cho thấy du lịch Việt Nam đã vượt qua giai đoạn "phục hồi" để bước sang một chu kỳ phát triển mới với quy mô lớn hơn, năng lực cạnh tranh cao hơn và vị thế ngày càng nổi bật trong khu vực.

Việc Việt Nam trở thành quốc gia có tốc độ tăng trưởng khách quốc tế cao nhất ASEAN năm 2025, vượt Singapore và Indonesia để đứng thứ ba trong khu vực về lượng khách quốc tế, đồng thời được UN Tourism ghi nhận là điểm đến dẫn đầu châu Á - Thái Bình Dương về tốc độ phục hồi và tăng trưởng đã phản ánh rõ sức hấp dẫn ngày càng lớn của điểm đến Việt Nam trong bối cảnh du lịch thế giới vẫn chịu nhiều bất ổn.

Sự tăng trưởng ấy cũng được củng cố bằng cơ cấu thị trường ngày càng đa dạng. Bên cạnh các thị trường truyền thống như Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, Mỹ nhiều thị trường mới nổi như Ấn Độ, Nga, Campuchia hay Philippines đều ghi nhận mức tăng trưởng cao, mở ra dư địa phát triển dài hạn cho ngành Du lịch.



Du lịch Việt Nam có bước phát triển đột phá trong những năm gần đây

Động lực lan tỏa đối với nền kinh tế

Giá trị của du lịch không chỉ được đo đếm bằng lượng khách hay doanh thu, mà còn được thể hiện ở khả năng kích hoạt nhiều ngành kinh tế cùng phát triển, tạo hiệu ứng lan tỏa sâu rộng và đóng góp vào tăng trưởng bền vững của đất nước. Nếu năm 2010 tổng thu từ khách du lịch đạt khoảng 96.000 tỉ đồng thì đến năm 2015 đã tăng lên 355.000 tỉ đồng, năm 2019 đạt 755.000 tỉ đồng. Sau đại dịch, doanh thu phục hồi nhanh chóng, đạt khoảng 840.000 tỉ đồng năm 2024 và lần đầu tiên vượt mốc 1 triệu tỉ đồng vào năm 2025.

Những con số ấy phản ánh vai trò ngày càng lớn của du lịch trong tăng trưởng kinh tế quốc gia. Theo Cục Thống kê (Bộ Tài chính), năm 2025 khu vực dịch vụ tăng 8,62%, đóng góp 51,08% vào tăng trưởng chung của nền kinh tế và chiếm 42,75% cơ cấu kinh tế.

Quan trọng hơn, mỗi đồng doanh thu từ du lịch đều tạo ra chuỗi giá trị rộng lớn cho nhiều ngành kinh tế khác. Sự phát triển của du lịch kéo theo nhu cầu vận tải, lưu trú, ăn uống, thương mại, văn hóa, giải trí, logistics, công nghệ số, tài chính và nhiều loại hình dịch vụ khác cùng phát triển. Hàng triệu lao động trực tiếp và gián tiếp có việc làm từ hoạt động du lịch. Nhiều địa phương đã chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng dịch vụ, nâng cao thu nhập của người dân, phát huy giá trị di sản, tài nguyên thiên nhiên và bản sắc văn hóa để tạo sinh kế bền vững cho cộng đồng.

Ở góc độ phát triển quốc gia, du lịch còn góp phần thúc đẩy đầu tư hạ tầng giao thông, nâng cấp đô thị, tăng cường liên kết vùng, mở rộng hợp tác quốc tế và quảng bá hình ảnh Việt Nam ra thế giới. Đây là giá trị mà ít ngành kinh tế nào có thể tạo ra với phạm vi tác động rộng và chiều sâu như du lịch. Những thành tựu đạt được trong hơn ba thập kỷ qua tạo nền tảng quan trọng để ngành Du lịch bước vào giai đoạn phát triển mới với yêu cầu cao hơn về chất lượng tăng trưởng, năng lực cạnh tranh và giá trị gia tăng.

Trong bối cảnh đó, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đang tham mưu Bộ VHTTDL xây dựng Đề án phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn trong kỷ nguyên mới để trình Bộ Chính trị xem xét ban hành Nghị quyết mới về du lịch. Đây được kỳ vọng sẽ là văn kiện có ý nghĩa chiến lược, tạo nền tảng chính trị và pháp lý quan trọng để tiếp tục hoàn thiện thể chế, huy động hiệu quả các nguồn lực đầu tư, thúc đẩy đổi mới mô hình tăng trưởng, phát triển hệ sinh thái du lịch hiện đại, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia và đưa du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn trong giai đoạn phát triển mới của đất nước. ■

Nhận diện mặt trận tư tưởng trong không gian văn hóa số

Một đoạn văn được cắt khỏi ngữ cảnh. Một câu nói bị đưa lên mạng với tiêu đề giật gân. Một tác phẩm được diễn giải theo hướng cực đoan. Một sai sót trong văn bản lập tức trở thành "bằng chứng" cho những luận điệu chống phá. Đó là cách nhiều vấn đề văn học, nghệ thuật hôm nay bị đẩy ra khỏi không gian học thuật bình tĩnh để rơi vào vòng xoáy cảm xúc của xã hội số. Ở đó, cái sai không chỉ nằm trong văn bản, mà còn nằm trong cách văn bản bị khuếch đại, bóp méo, lợi dụng.

Trong xã hội số, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng không thể chỉ hiểu là đấu tranh với các luận điệu chính trị trực diện. Nhiều khi, sự chống phá bắt đầu từ những dịch chuyển rất mềm: Gieo nghi ngờ về lịch sử; làm mờ ranh giới giữa chính nghĩa và phi nghĩa; biến hy sinh thành vô nghĩa; tầm thường hóa lãnh tụ, anh hùng dân tộc; chế giễu biểu tượng văn hóa; khoác áo "cách nhìn khác" cho những diễn giải thiếu căn cứ. Những tác động ấy không ồn ào như một cuộc tấn công trực diện, nhưng nguy hiểm ở chỗ nó ngấm vào cảm xúc, rồi chuyển hóa thành thái độ, từ thái độ chuyển thành nhận thức.

Một người trẻ hôm nay có thể chưa đọc hết một tác phẩm, nhưng đã tiếp nhận hàng chục đoạn cắt, bình luận, video ngắn trên mạng xã hội. Các thuật toán không nhất thiết ưu tiên sự đúng đắn; chúng thường ưu tiên thứ gây tranh cãi, kích động, cực đoan, dễ chia sẻ. Vì vậy, một vấn đề văn học nếu không được định hướng bằng tri thức, phê bình và thông tin chính xác, rất dễ trở thành mảnh đất cho ngộ nhận. Khi ký ức lịch sử bị biến thành "nội dung" để câu kéo chú ý, khi biểu tượng thiêng liêng bị biến thành "chất liệu" để gây sốc, khi sự thật bị đặt ngang hàng với cảm xúc tùy tiện, mặt trận tư tưởng đã bị kéo vào một không gian mới, phức tạp hơn nhiều.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã chỉ rõ trong kỷ nguyên số, môi trường văn hóa mở rộng sang không gian mạng, nơi thông tin lan truyền nhanh, cảm xúc bị kích động dễ dàng và độc hại có thể tạo mơ hồ trong nhận thức. Cảnh báo ấy rất sát với đời sống văn học, nghệ thuật hiện nay. Một tác phẩm không chỉ được đọc trong sách. Nó còn được đọc qua trích đoạn, qua bài đăng, qua bình luận, qua tranh cãi. Một sai lệch không chỉ dừng ở trang in. Nó có thể trở thành chủ đề lan truyền, bị các tài khoản xấu khai thác, gắn vào những luận điệu xuyên tạc, rồi quay trở lại tác động vào nhận thức xã hội.

Bởi vậy, bảo vệ nền tảng tư tưởng trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật không phải là việc làm sau khi vụ việc đã bùng lên. Nó phải bắt đầu từ trước đó: Từ giáo dục thẩm mỹ,

VĂN CHƯƠNG KHÔNG ĐỨNG NGOÀI VẬN MỆNH DÂN TỘC

Bài cuối:

ĐỂ VĂN CHƯƠNG TRỞ THÀNH SỨC MẠNH MỀM BẢO VỆ TỔ QUỐC

● **NGỌC NHÂN**

Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật không phải là làm nghèo sáng tạo, càng không phải là sợ hãi đối thoại. Ngược lại, đó là yêu cầu xây dựng một môi trường sáng tạo lành mạnh, có bản lĩnh văn hóa, có trách nhiệm trước lịch sử và tương lai dân tộc. Trong xã hội số, khi thông tin lan nhanh, cảm xúc dễ bị kích động và các thế lực thù địch luôn tìm cách lợi dụng văn hóa để thúc đẩy "diễn biến hòa bình", văn chương càng phải trở thành sức mạnh mềm bảo vệ Tổ quốc từ chiều sâu niềm tin.



Khi văn chương biết đồng hành với vận mệnh dân tộc, nó không chỉ làm đẹp đời sống tinh thần, mà còn góp phần giữ vững niềm tin xã hội
Ảnh: LINH HOÀNG

Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: "Văn hóa nghệ thuật cũng là một mặt trận". Trong hoàn cảnh mới, mặt trận ấy không chỉ có người viết, họa sĩ, nhạc sĩ, diễn viên. Mặt trận ấy còn có nhà văn, nhà báo, giáo viên, nhà phê bình, cán bộ quản lý, lực lượng bảo vệ an ninh tư tưởng, người làm truyền thông số và mỗi công dân khi chia sẻ một nội dung trên mạng. Mỗi người đều có thể góp phần bảo vệ sự thật, hoặc vô tình tiếp tay cho cái sai nếu thiếu tỉnh táo.

Trong xã hội số, cuộc đấu tranh về quá khứ không chỉ diễn ra trong sách sử hay viện nghiên cứu. Nó diễn ra từng ngày trên dòng tin, trong lớp học, trong diễn đàn văn chương, trong các cuộc tranh luận tưởng như rất nhỏ. Vì vậy, giữ gìn sự thật lịch sử không phải là chuyện hoài cổ, mà là điều kiện để bảo vệ tương lai.

Đấu tranh bằng tri thức, pháp luật và bản lĩnh văn hóa

Đấu tranh trên mặt trận văn học, nghệ thuật không thể chỉ là phản ứng cảm tính. Cảm tính có thể tạo ra tiếng ồn, nhưng không đủ tạo ra sức thuyết phục. Muốn bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng một cách hiệu quả, cần đấu tranh bằng tri thức, bằng lý lẽ, bằng pháp luật, bằng phê bình có chất lượng và bằng bản lĩnh văn hóa. Cái sai phải được chỉ ra cụ thể. Cái lệch phải được phân tích rõ. Cái độc hại phải được nhận diện đúng bản chất. Và cái đúng phải được bảo vệ bằng sự điềm tĩnh, sắc sảo, thuyết phục.

Trước hết, cần xây dựng một nền phê bình văn học, nghệ thuật đủ mạnh. Khi phê bình vắng mặt, mạng xã hội sẽ thay thế bằng cảm xúc đám đông. Khi lý luận yếu, các diễn giải tùy tiện sẽ lấn át chuẩn mực. Khi giới chuyên môn chậm lên tiếng, khoảng trống sẽ bị lấp đầy bởi những ý kiến cực đoan, thậm chí bị dẫn dắt bởi các tài khoản có động cơ xấu. Phê bình hôm nay không chỉ là khen hay chê một tác phẩm. Phê bình phải giúp xã hội đọc đúng, hiểu đúng, đặt tác phẩm vào đúng bối cảnh văn hóa, lịch sử, chính trị và đạo lý dân tộc.

Thứ hai, cần siết chặt ý thức, trách nhiệm sáng tạo, nhưng không biến kỷ cương thành nỗi sợ. Những tác phẩm liên quan đến lãnh tụ, chiến tranh cách mạng, nhân vật lịch sử, biểu tượng quốc gia phải được thẩm định nghiêm túc hơn, với sự tham gia của những chuyên gia đủ năng lực chuyên môn và bản lĩnh chính trị. Một cuốn sách có thể là sản phẩm cá nhân của tác giả, nhưng khi được phát hành, lan tỏa rộng rãi, nó đã đi vào không gian trách nhiệm xã hội. Do đó cần tuân thủ tuyệt đối sự chuẩn xác, sự nghiêm cẩn và quyền được tiếp nhận thông tin đúng đắn của công chúng.

Thứ ba, cần nâng cao năng lực tiếp nhận của công chúng, nhất là thế hệ trẻ. Không thể bảo vệ nền tảng tư tưởng chỉ bằng việc ngăn chặn cái sai. Quan trọng hơn là làm cho cái đúng đủ sáng, đủ thuyết phục, đủ hấp dẫn. Lịch sử cách mạng phải được kể bằng ngôn ngữ mới, phương thức mới, công nghệ mới, nhưng với sự thật không đổi. Những câu chuyện về anh hùng liệt sĩ, về Chủ tịch Hồ Chí Minh, về các thế hệ tiền bối, về cuộc đấu tranh giành độc lập và thống nhất đất nước cần được đưa đến người trẻ bằng phim ảnh, sách, podcast, triển lãm số, bảo tàng số, trò chơi giáo dục, các sản phẩm văn hóa sáng tạo có chất lượng. Khi cái đúng được trình bày sinh động, cái sai sẽ khó có đất để lấn át.

Thứ tư, báo chí cần tiếp tục giữ vai trò xung kích trên mặt trận tư tưởng - văn hóa. Báo chí không chỉ đưa tin vụ việc, mà cần phân tích bản chất, chỉ ra thủ đoạn, cung cấp hệ quy chiếu, định hướng dư luận bằng lý lẽ và chứng cứ. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm từng nhấn mạnh báo chí cách mạng có sứ mệnh "kiến tạo niềm tin, xây dựng đồng thuận, lan tỏa khát vọng phát triển". Sứ mệnh ấy cũng là yêu cầu đối với truyền thông văn hóa trong bối cảnh hiện nay. Không chỉ phản bác cái sai, báo chí còn phải làm cho xã hội tin vào cái đúng, thấy rõ lợi ích chung, nhận ra trách nhiệm công dân.

Trong kỷ nguyên phát triển mới, đất nước đang cần một nguồn năng lượng tinh thần rất lớn. Chúng ta đang thực hiện những đổi mới mạnh mẽ về tổ chức bộ máy, quản trị quốc gia, chuyển đổi số, khoa học công nghệ, phát triển văn hóa và con người Việt Nam. Những mục tiêu lớn ấy đòi hỏi niềm tin, đồng thuận, kỷ cương, khát vọng và trách nhiệm. Điều đất nước không cần là những cuộc tranh luận cực đoan, thiếu căn cứ, lấy việc xét lại quá khứ làm phương tiện gây chia rẽ hiện tại; lấy xúc phạm biểu tượng làm cách gây chú ý; lấy danh nghĩa "giải thiêng" để phủ nhận công lao, sự hy sinh và những giá trị đã được lịch sử kiểm chứng.

Đối với văn chương, phản ánh trung thực vừa là vinh dự, vừa là trách nhiệm. Một trang viết trung thực có thể nâng đỡ con người. Một tác phẩm nhân văn có thể làm xã hội tốt đẹp hơn. Một hình tượng đẹp có thể truyền cảm hứng cho nhiều thế hệ. Nhưng một sự xuyên tạc, một cách diễn giải lệch chuẩn, một lối tầm thường hóa biểu tượng cũng có thể tạo ra vết thương trong ký ức cộng đồng.

Vì vậy, văn chương muốn trở thành sức mạnh mềm bảo vệ Tổ quốc thì phải đứng về phía sự thật lịch sử, đạo lý dân tộc và khát vọng phát triển. Một nền văn học lớn không né tránh nỗi đau, nhưng không biến nỗi đau thành sự phủ định. Một nền nghệ thuật hiện đại không sợ tự do, nhưng hiểu tự do cao quý nhất là tự do gắn với trách nhiệm. Một xã hội văn minh tôn trọng đa dạng sáng tạo, nhưng không thể để sự tùy tiện nhân danh sáng tạo làm xói mòn những giá trị nền tảng.

Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật chính là bảo vệ chiều sâu tinh thần của quốc gia. Đó không phải là dựng lên hàng rào khép kín, mà là xây dựng sức đề kháng văn hóa. Đó không phải là làm nghèo trí tưởng tượng, mà là làm giàu trách nhiệm của trí tưởng tượng. Đó không phải là phủ nhận khác biệt, mà là bảo đảm mọi khác biệt đều được đặt trên nền sự thật, đạo lý và lợi ích dân tộc.

Khi văn chương biết đồng hành với vận mệnh dân tộc, nó không chỉ làm đẹp đời sống tinh thần, mà còn góp phần giữ vững niềm tin xã hội. Khi nghệ thuật biết khơi dậy lòng yêu nước, lòng tự trọng, trách nhiệm công dân và khát vọng cống hiến, nó trở thành một thành trì mềm của Tổ quốc. Và khi mỗi người cầm bút ý thức được mình đang đứng trên mặt trận văn hóa, chữ nghĩa sẽ không chỉ là chữ nghĩa. Chữ nghĩa sẽ trở thành niềm tin, thành sức mạnh, thành một phần của hành trình bảo vệ và phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới. ■

Sắc màu văn hóa Chăm trong không gian hội tụ

XUÂN HƯỚNG - THÀNH KHIÊM - PHAN HIẾU

Từ không gian trình diễn, trưng bày đến những câu chuyện của nghệ nhân làng nghề, Ngày hội Văn hóa dân tộc Chăm lần thứ VI, năm 2026 tại Khánh Hòa đã mở ra cuộc gặp gỡ giàu cảm xúc giữa di sản, cộng đồng và công chúng. Phát biểu tại Lễ khai mạc, Bí thư Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch nước Võ Thị Ánh Xuân nhấn mạnh yêu cầu tiếp tục bảo tồn, phát huy toàn diện các giá trị văn hóa dân tộc Chăm, gắn với phát triển văn hóa, con người Việt Nam và củng cố sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc trong kỷ nguyên mới.

Khẳng định vai trò chủ thể của đồng bào Chăm trong bảo tồn di sản

Phó Chủ tịch nước Võ Thị Ánh Xuân đánh giá cao Bộ VHTTDL, tỉnh Khánh Hòa và các địa phương trong công tác phối hợp tổ chức Ngày hội Văn hóa dân tộc Chăm lần thứ VI. Với quy mô mở rộng, chương trình năm nay quy tụ đại diện đồng bào Chăm đến từ 7 tỉnh, thành phố, mang đến chuỗi hoạt động phong phú, giàu bản sắc. Đây là sự kiện có ý nghĩa chính trị, văn hóa - xã hội sâu sắc, đáp ứng tâm tư, nguyện vọng của đồng bào Chăm, đồng thời khẳng định sự quan tâm của Đảng, Nhà nước đối với việc bảo tồn di sản văn hóa các dân tộc thiểu số.

Về nhiệm vụ thời gian tới, Phó Chủ tịch nước đề nghị các cấp, các ngành quán triệt sâu sắc chính sách của Đảng, Nhà nước về phát triển văn hóa, con người Việt Nam và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc trong kỷ nguyên mới. Trong đó, người đứng đầu các địa phương cần tập trung triển khai những giải pháp trọng tâm, trước hết là khẳng định vai trò chủ thể của đồng bào Chăm trong gìn giữ, trao truyền di sản; tôn vinh đóng góp của các nghệ nhân, chức sắc và người có uy tín trong cộng đồng.

Cùng với đó, công tác bảo tồn cần tiếp tục đổi mới phương thức thực hiện thông qua ứng dụng khoa học công nghệ, tiếp thu kinh nghiệm quốc tế; gắn gìn giữ văn hóa với phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho đồng bào, tạo động lực để cộng đồng đóng góp tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Tại Ngày hội, Phó Chủ tịch nước đã tặng quà cho các tỉnh, thành phố tham dự; Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy tặng bằng khen cho các nghệ nhân tiêu biểu đến từ 7 tỉnh, thành phố, ghi nhận những đóng góp trong công tác bảo tồn và phát huy văn hóa truyền thống của đồng bào Chăm.



Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy tặng bằng khen cho các nghệ nhân có thành tích xuất sắc trong bảo tồn, phát huy văn hóa truyền thống Chăm

> *"Các cấp, các ngành cần tiếp tục đẩy mạnh bảo tồn và phát huy toàn diện các giá trị văn hóa dân tộc Chăm. Đồng thời, thực hiện sâu sắc chủ trương của Đảng, Nhà nước về phát triển văn hóa, con người Việt Nam và phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc trong kỷ nguyên mới."*
>
> **(Phó Chủ tịch nước VÕ THỊ ÁNH XUÂN)**



Bí thư Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch nước Võ Thị Ánh Xuân phát biểu chỉ đạo tại Lễ khai mạc Ngày hội Văn hóa dân tộc Chăm lần thứ VI, năm 2026

Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh Khánh Hòa Nguyễn Việt Hùng khẳng định: Trong cộng đồng 54 dân tộc Việt Nam, các dân tộc đều bình đẳng, đoàn kết, tôn trọng, cùng gìn giữ và phát huy giá trị văn hóa của mình; chính sự đa dạng ấy đã làm nên sức mạnh của nền văn hóa Việt Nam. Người đứng đầu chính quyền tỉnh Khánh Hòa cam kết địa phương sẽ tiếp tục quan tâm bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, nhất là những nét đẹp trong văn hóa dân tộc Chăm; chăm lo đội ngũ nghệ nhân; hỗ trợ truyền dạy cho thế hệ trẻ; đẩy mạnh số hóa di sản; gắn bảo tồn văn hóa với phát triển du lịch và công nghiệp văn hóa.

UBND tỉnh Khánh Hòa cũng sẽ tiếp tục phối hợp với các Bộ, ngành Trung ương, các nhà khoa học và cộng đồng đồng bào Chăm trong quá trình xây dựng hồ sơ UNESCO ghi danh di sản văn hóa phi vật thể "Thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu Thiên Y A Na (Pô Inư Nưgar)" vào Danh sách di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Sắc Chăm hội tụ, lan tỏa trong ngày hội

Ngày hội Văn hóa dân tộc Chăm lần thứ VI diễn ra từ ngày 26 - 28.6, với sự tham gia của 7 tỉnh, thành phố: Khánh Hòa, Gia Lai, Lâm Đồng, Tây Ninh, An Giang, Đắk Lắk, TP Hồ Chí Minh. Đây là dịp tôn vinh những giá trị văn hóa đặc sắc, các môn thể thao truyền thống được cộng đồng người Chăm sáng tạo,



Nhiều hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch đặc sắc diễn ra trong khuôn khổ Ngày hội



Khai mạc Ngày hội Văn hóa dân tộc Chăm lần thứ VI, năm 2026 tại tỉnh Khánh Hòa

gìn giữ và trao truyền qua nhiều thế hệ; đồng thời là ngày hội của tình đoàn kết, giao lưu, gặp gỡ và sẻ chia giữa các địa phương có đông đồng bào Chăm sinh sống.

Theo ghi nhận của *Văn Hóa*, những ngày qua, nhiều hoạt động trong khuôn khổ sự kiện đã diễn ra sôi nổi, tạo ấn tượng với người dân và du khách. Các hoạt động gồm trình diễn, giới thiệu trang phục, lễ hội, nghi thức văn hóa truyền thống; không gian trưng bày, triển lãm, giới thiệu nghề thủ công; quảng bá sản phẩm văn hóa, du lịch, ẩm thực đặc trưng của 7 tỉnh, thành phố.

Chia sẻ với phóng viên, nghệ nhân gốm Châu Thị Tính, 59 tuổi, ở thôn Bàu Trúc, xã Ninh Phước cho biết, bà sinh ra và lớn lên tại làng gốm cổ truyền Bàu Trúc. Được mẹ truyền dạy nghề từ năm 14 - 15 tuổi, bà luôn ý thức trách nhiệm gìn giữ bản sắc độc đáo của nghề gốm Chăm và đến nay vẫn bền bỉ gắn bó với nghề. "Tôi rất vui mừng và vinh dự khi được đại diện cho làng nghề tham dự Ngày hội Văn hóa Chăm. Đến với lễ hội lần này, mong muốn lớn nhất của tôi là mang những sản phẩm gốm đặc trưng của Bàu Trúc tới triển lãm, qua đó quảng bá rộng rãi để du khách trong và ngoài nước biết đến thương hiệu gốm của chúng tôi nhiều hơn, giúp làng nghề ngày càng phát triển", bà Tính chia sẻ.

Nghệ nhân Lâm Hùng Sỏi, 63 tuổi, ở xã Bắc Bình, Lâm Đồng bày tỏ niềm vinh dự khi đoàn Lâm Đồng được tham gia Ngày hội Văn hóa dân tộc Chăm lần thứ VI tại tỉnh Khánh Hòa. Đoàn tham gia nhiều hoạt động, trong đó có trưng bày, quảng bá sản phẩm gốm mỹ nghệ, gốm truyền thống và các sản phẩm dệt đặc sắc. Theo ông Sỏi, đây là niềm tự hào của làng nghề và của tỉnh Lâm Đồng. Ông mong muốn những ngày hội ý nghĩa như vậy tiếp tục được duy trì, tổ chức thường xuyên để các địa phương có thêm cơ hội giao lưu, quảng bá những giá trị văn hóa đặc sắc của đồng bào Chăm.

Bên cạnh đó, Ngày hội còn có các hoạt động thể thao truyền thống, trò chơi dân gian; trưng bày nghệ thuật sắp đặt đa phương tiện với chủ đề "Sắc Chăm - Hội tụ và lan tỏa"; trưng bày chuyên đề "Đặc trưng văn hóa dân tộc Chăm trong cộng đồng văn hóa các dân tộc Việt Nam"; Hội thảo khoa học "Bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc Chăm trong kỷ nguyên mới"…

Điểm nhấn của sự kiện là Lễ khai mạc Ngày hội Văn hóa dân tộc Chăm lần thứ VI năm 2026 với chủ đề "Lung linh sắc màu văn hóa Chăm", thu hút hàng nghìn người dân, du khách trong nước và quốc tế. Từ không gian trình diễn, trưng bày đến những câu chuyện của nghệ nhân, Ngày hội tiếp tục khẳng định sức sống bền bỉ của văn hóa Chăm trong dòng chảy văn hóa các dân tộc Việt Nam. ■



Khơi thông nguồn lực văn hóa cho phát triển bền vững

● **THẢO NGUYÊN**

Khi văn hóa được đặt ở vị trí trung tâm của phát triển bền vững, việc xây dựng một chiến lược dài hạn càng trở nên cấp thiết. Tại tọa đàm tham vấn "Chiến lược phát triển văn hóa Việt Nam đến năm 2035, tầm nhìn 2045" do Bộ VHTTDL tổ chức, dưới sự chủ trì của Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương, nhiều chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý đã góp ý nhằm hoàn thiện định hướng phát triển văn hóa trong giai đoạn mới, hướng tới phát huy sức mạnh mềm quốc gia, khơi dậy nguồn lực nội sinh cho phát triển đất nước.

Tạo nền tảng chiến lược cho phát triển văn hóa bền vững

Báo cáo tại tọa đàm, PGS.TS Nguyễn Thị Thu Phương, Viện trưởng Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam cho biết, sau hơn một thập kỷ triển khai các chiến lược phát triển văn hóa, lĩnh vực này đã đạt nhiều kết quả quan trọng, góp phần nâng cao đời sống tinh thần của nhân dân, bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa dân tộc và khẳng định rõ hơn vai trò của văn hóa trong phát triển đất nước.

Tuy nhiên, sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và hội nhập quốc tế đang đặt ra nhiều yêu cầu mới đối với sự nghiệp xây dựng, phát triển văn hóa, con người Việt Nam. Vì vậy, việc xây dựng Chiến lược phát triển văn hóa Việt Nam đến năm 2035, tầm nhìn 2045 là yêu cầu cấp thiết nhằm cụ thể hóa các chủ trương mới của Đảng, phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam và sức mạnh mềm văn hóa quốc gia, góp phần thực hiện mục tiêu phát triển nhanh, bền vững đất nước.

Dự thảo Chiến lược được xây dựng trên phạm vi toàn lãnh thổ Việt Nam, bao quát cả hoạt động hợp tác, đầu tư phát triển văn hóa ngoài lãnh thổ và không gian văn hóa trên môi trường số. Nội dung nghiên cứu tập trung đánh giá thực trạng phát triển văn hóa giai đoạn 2021 - 2025, xác định các yếu tố tác động trong giai đoạn tới, từ đó đề xuất quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp phát triển văn hóa đến năm 2035, tầm nhìn đến năm 2045.

Các yêu cầu đặt ra đối với Chiến lược là bảo đảm sự đồng bộ với các chiến lược phát triển quốc gia, phù hợp mô hình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước và các quy hoạch liên quan; gắn kết chặt chẽ giữa văn hóa với thể thao, du lịch; triển khai hiệu quả Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa; đề xuất các chỉ tiêu, nhiệm vụ, giải pháp cụ thể làm cơ sở cho công tác quản lý và tổ chức thực hiện.

Thể hiện khát vọng phát triển đất nước trong giai đoạn mới

Tại tọa đàm, các chuyên gia, nhà khoa học đánh giá cao sự chuẩn bị công phu, nghiêm túc của cơ quan soạn thảo, đồng thời đóng góp nhiều ý kiến nhằm tiếp tục hoàn thiện dự thảo Chiến lược.

GS.TS Phạm Duy Đức, nguyên Viện trưởng Viện Văn hóa và Phát triển, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh nhận định, sau khi Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 80-NQ/TW về phát triển văn hóa Việt Nam, việc xây dựng Chiến lược phát triển văn hóa Việt Nam đến năm 2035, tầm nhìn 2045 là sự kiện có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, góp phần đưa các chủ trương của Đảng vào thực tiễn.

Theo GS.TS Phạm Duy Đức, dự thảo Chiến lược cơ bản bám sát tinh thần các Nghị quyết Đại hội XIII, XIV của Đảng, Nghị quyết số 80 về phát triển văn hóa Việt Nam và các chủ trương về phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số. Điểm nổi bật của dự thảo là thể hiện tư duy đổi mới trong nhận thức về văn hóa, coi văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, nguồn lực nội sinh quan trọng và là bộ phận cấu thành sức mạnh mềm quốc gia. Dự thảo có tầm nhìn dài hạn, thể hiện khát vọng phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới; nhấn mạnh những nội dung mới như phát triển văn hóa số, phát huy sức mạnh mềm văn hóa quốc gia, chuyển mạnh tư duy phát triển văn hóa theo hướng phù hợp với cơ chế thị trường. Bên cạnh đó, cần tiếp tục làm rõ hơn vị trí của văn hóa như một trong những trụ cột của phát triển bền vững đất nước.



Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương phát biểu tại tọa đàm tham vấn xây dựng "Chiến lược phát triển văn hóa Việt Nam đến năm 2035, tầm nhìn 2045" Ảnh: TRẦN HUẤN

Đóng góp ý kiến tại tọa đàm, ông Nguyễn Viết Chức, nguyên Phó Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng, nay là Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội cho rằng, Chiến lược cần phân tích sâu hơn bối cảnh quốc tế và trong nước để xác định rõ định hướng hội nhập, hướng ngoại của văn hóa Việt Nam trong thời kỳ mới.

"Văn hóa có thể trở thành một nguồn lực trực tiếp đóng góp cho mục tiêu tăng trưởng kinh tế cao, đồng thời là tấm khiên bảo vệ bản sắc dân tộc trong quá trình hội nhập toàn cầu hay không? Từ đó, Chiến lược cần nhấn mạnh hơn yêu cầu đẩy mạnh hội nhập quốc tế về văn hóa, chủ động tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại để làm giàu cho nền văn hóa Việt Nam, qua đó nâng cao vị thế đất nước trên trường quốc tế", ông Nguyễn Viết Chức nêu.

Nhiều ý kiến tại tọa đàm cũng tập trung góp ý về phát triển công nghiệp văn hóa, xây dựng thị trường văn hóa, hoàn thiện thể chế, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, ứng dụng khoa học công nghệ và chuyển đổi số trong lĩnh vực văn hóa, cũng như các giải pháp huy động nguồn lực xã hội cho phát triển văn hóa trong giai đoạn tới.

Phát biểu kết luận tọa đàm, Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương đánh giá cao các ý kiến tâm huyết, trách nhiệm của các chuyên gia, nhà khoa học và khẳng định đây là những cơ sở quan trọng để Ban soạn thảo tiếp tục hoàn thiện dự thảo Chiến lược.

"Chiến lược phát triển văn hóa Việt Nam đến năm 2035, tầm nhìn 2045 cần bám sát các chủ trương, nghị quyết mới của Đảng, nhất là Nghị quyết số 80 về phát triển văn hóa Việt Nam; đồng thời phải thể hiện được tư duy đổi mới, tầm nhìn dài hạn và khát vọng phát triển đất nước trong giai đoạn mới", Thứ trưởng nhấn mạnh.

Theo Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương, văn hóa phải được đặt ở vị trí trung tâm trong quá trình phát triển bền vững, vừa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là nguồn lực nội sinh và động lực phát triển. Chiến lược cần làm rõ vai trò của văn hóa trong xây dựng con người Việt Nam, phát triển sức mạnh mềm quốc gia, thúc đẩy công nghiệp văn hóa, chuyển đổi số và hội nhập quốc tế.

Thứ trưởng đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo tiếp thu đầy đủ các ý kiến tại tọa đàm, tiếp tục rà soát, bổ sung mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp để bảo đảm tính khả thi, đồng bộ với các chiến lược phát triển quốc gia, đáp ứng yêu cầu phát triển văn hóa trong kỷ nguyên mới, hướng tới mục tiêu đưa văn hóa thực sự trở thành nguồn lực quan trọng cho sự phát triển nhanh, bền vững của đất nước. ■

Hành trình nhân văn của văn hóa đọc

● HỒNG HẠNH; ảnh: PHƯƠNG TRÚC

Khi một cuốn sách được đặt vào tay trẻ nhỏ đúng lúc, tri thức không còn là điều xa xôi mà trở thành nguồn sáng nuôi dưỡng tâm hồn. Với quy mô lớn nhất từ trước đến nay, Hội sách Thiếu nhi TP.HCM lần VI năm 2026 đã đưa sách vượt khỏi những không gian quen thuộc để đến chung cư, nhà trọ công nhân, bệnh viện, mái ấm và nhiều địa bàn còn khó khăn, mở ra một hành trình nhân văn của văn hóa đọc, nơi mọi trẻ em đều có cơ hội chạm vào những trang sách yêu thương.



Lễ khai mạc Hội sách Thiếu nhi TP.HCM lần thứ VI năm 2026

Đưa sách đến mọi không gian sống

Hội sách được tổ chức đồng thời tại ba địa điểm chính gồm Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM, Khu phức hợp Sora Gardens, phường Bình Dương và Đường sách Vũng Tàu. Cùng với đó, các hoạt động hưởng ứng diễn ra tại Đường sách TP.HCM, Đường sách Thủ Đức và Không gian sách Củ Chi. Sự phân bổ rộng khắp này thể hiện nỗ lực của BTC trong việc rút ngắn khoảng cách tiếp cận tri thức, đưa sách đến với thiếu nhi từ khu vực trung tâm đến vùng ven, từ không gian đô thị hiện đại đến vùng sâu, vùng xa.

Phát biểu tại lễ khai mạc, Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Trần Thế Thuận cho biết, hội sách năm nay có quy mô lớn nhất từ trước đến nay. Không gian tổ chức được mở rộng ra ngoài các thiết chế văn hóa truyền thống như thư viện, đường sách, để đến gần hơn với trẻ em tại khu dân cư, chung cư, nhà ở xã hội, khu nhà trọ công nhân, bệnh viện và những địa bàn còn nhiều khó khăn.

Theo ông Trần Thế Thuận, Hội sách Thiếu nhi TP.HCM lần VI còn có ý nghĩa đặc biệt khi là năm đầu tiên sau khi hợp nhất không gian phát triển của thành phố. Thông qua hội sách, các bạn nhỏ có thêm cơ hội giao lưu, kết nối, tìm hiểu truyền thống lịch sử, văn hóa và thành tựu phát triển của vùng đất nơi các em đang sinh sống, học tập.

Ông Trần Thế Thuận nhấn mạnh: "Mỗi cuốn sách đến với các em hôm nay sẽ góp phần nuôi dưỡng tâm hồn, bồi đắp tri thức, khơi dậy khát vọng vươn lên và tinh thần sáng tạo". Từ định hướng ấy, hội sách mở ra một diện mạo mới, nơi sách trở thành cầu nối giữa tri thức, tình yêu thương và trách nhiệm cộng đồng.

Minh chứng rõ nét là việc các mô hình đưa sách vào đời sống tiếp tục được triển khai linh hoạt. Sau thành công của mô hình hội sách tại chung cư Vista Verde, mô hình "Hội sách chung cư" được nhân rộng tại các khu chung cư Ehome3, phường An Lạc; Xi Grand Court, phường Diên Hồng và The CBD, phường Cát Lái. Không dừng ở các khu đô thị hiện đại, BTC còn đưa sách đến khu nhà trọ công nhân, nhà ở xã hội, bệnh viện, mái ấm và các cơ sở bảo trợ xã hội. Hành trình ấy giúp nhiều trẻ em nghèo, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt được tiếp cận nguồn tri thức quý giá ngay trong không gian sống của mình.

Đáng chú ý, hội sách năm nay lần đầu tiên bố trí khu vực dành riêng cho trẻ em khiếm thị với sách chữ nổi Braille, sách nói, sách minh họa nổi và các thiết bị hỗ trợ tiếp cận thông tin hiện đại. Song song đó, các em còn được trải nghiệm không gian khoa học STEM, điều khiển robot, tương tác với trí tuệ nhân tạo AI, tham gia workshop sáng tạo và các khóa giáo dục kỹ năng sống. Những hoạt động này giúp hội sách trở thành một không gian mở, nơi trẻ em đọc, chơi, khám phá và học cách bước vào thế giới tri thức bằng nhiều con đường khác nhau.

Kéo dài hành trình gieo mầm nhân ái

Giữa không gian rộn ràng của ngày hội, những câu chuyện sẻ chia về tình yêu thương đã để lại nhiều xúc động. Tại lễ khai mạc, câu chuyện của chị Huỳnh Thanh Thảo, người sáng lập "Thư viện mini Cô Ba" đã chạm đến trái tim nhiều độc giả. Dù chưa từng được đến trường vì những khiếm khuyết về thể chất, chị Thảo đã vượt qua nghịch cảnh bằng nghị lực bền bỉ. Từ 50 cuốn truyện cũ ban đầu, chị tích góp mở một tủ sách nhỏ để chia sẻ với trẻ em trong xóm. Nhờ sự chung tay của cộng đồng, tủ sách nhỏ ngày nào đã trở thành một thư viện khang trang với hàng ngàn đầu sách và các lớp học miễn phí.



Không gian văn hóa đọc và các hoạt động thu hút đông đảo các em thiếu nhi tham gia tại chương trình trao tặng "Tủ sách cộng đồng"

"Thư viện của em được xây nên bằng tình yêu thương. Có những người đi hơn 40km chỉ để mang vài quyển sách đến tặng. Chính những ân tình đó cho em thêm động lực tiếp tục gieo tình yêu đọc sách cho trẻ em", chị Thanh Thảo xúc động chia sẻ.

Tinh thần nhân văn ấy tiếp tục được lan tỏa qua chương trình trao tặng "Tủ sách cộng đồng", hoạt động nhận được sự hưởng ứng của nhiều cơ quan, doanh nghiệp và bạn đọc. Đón nhận món quà ý nghĩa này, ông Nguyễn Văn Vương, chủ một khu nhà trọ tại ấp Suối Sâu, xã Bắc Tân Uyên cho biết, đây là niềm vui lớn đối với người lao động và các cháu thiếu nhi tại khu trọ. Ông khẳng định sẽ phối hợp bảo quản tốt tủ sách, đồng thời vận động bà con, công nhân và trẻ em thường xuyên đến đọc, cùng xây dựng môi trường sống văn hóa.

Ông Vương cũng bày tỏ mong muốn tiếp tục nhận được sự đồng hành của các cấp, các ngành và Thư viện Bình Dương để người lao động có thêm cơ hội tiếp cận tri thức, nâng cao đời sống tinh thần, thắt chặt tình đoàn kết, nghĩa tình tại địa phương. Từ những tủ sách ấy, tri thức được đưa về vùng ven, đồng thời góp phần hình thành những không gian văn hóa gần gũi, ấm áp trong đời sống cộng đồng.

Không dừng ở hoạt động trao tặng, hội sách năm nay còn đặt ra những vấn đề thiết thực trong bối cảnh công nghệ phát triển mạnh mẽ. Trước sức hút của màn hình số, việc nuôi dưỡng tình yêu sách giấy cho trẻ em trở thành mối quan tâm của nhiều gia đình. Các tọa đàm như "Gieo hạt yêu sách cho trẻ thơ: Hiểu sách hay, cảm sách đẹp và sáng tạo cùng sách" hay "Điều gì đưa một cuốn sách tranh Việt đi xa?" đã thu hút đông đảo bạn đọc, phụ huynh và những người làm sách. Đây là không gian đối thoại cởi mở, nơi các chuyên gia giáo dục, tác giả, họa sĩ và phụ huynh cùng tìm kiếm cách giúp trẻ cân bằng giữa thế giới công nghệ và những giá trị bền vững của văn hóa đọc.

Vượt lên khuôn khổ của một hoạt động văn hóa thường niên, Hội sách Thiếu nhi TP.HCM lần VI năm 2026 đang định hình một sứ mệnh rộng hơn. Từ những bước chân đưa sách về vùng ngoại ô, nỗ lực nhân rộng "Hội sách chung cư", đến những phần học bổng nghĩa tình và hơn 1.000 trang sách được trao tận tay các bệnh nhi tại Bệnh viện Nhi đồng 1 cùng các mái ấm tình thương, tất cả cho thấy một chiến lược nhân văn dài hơi của ngành văn hóa thành phố.

Đó là hành trình đưa sách đến gần hơn với trẻ em, để không em nhỏ nào bị đứng ngoài ánh sáng tri thức. Bởi như thông điệp mà ngày hội lan tỏa: "Mỗi trang sách mở ra một chân trời tri thức - Mỗi em nhỏ hôm nay là tương lai của thành phố ngày mai". ■

Khán giả phương Nam sắp được xem vở kịch *Ngược chiều bình an*

Vở kịch *Ngược chiều bình an* của Nhà hát Kịch Việt Nam sẽ lưu diễn tại TP.HCM và một số tỉnh, thành phía Nam trong tháng 7 tới, nhân kỷ niệm 79 năm Ngày Thương binh - Liệt sĩ.

Theo kế hoạch, chuyến lưu diễn dự kiến đi qua nhiều địa phương như TP.HCM, Cần Thơ, An Giang, Đồng Tháp, Đồng Nai, Gia Lai, Đắk Lắk, Khánh Hòa, Lâm Đồng... Ngay từ tên gọi, *Ngược chiều bình an* đã gợi lên hình ảnh những con người chọn bước vào nơi hiểm nguy để bảo vệ tính mạng, tài sản của nhân dân.

Vở diễn đặt ra những câu hỏi về trách nhiệm công dân, về lựa chọn giữa an toàn cá nhân và nghĩa vụ với cộng đồng; đồng thời tôn vinh tình người, lòng dũng cảm và sự hy sinh thầm lặng trong đời sống hôm nay.

Trong không khí tháng Bảy tri ân, *Ngược chiều bình an* được kỳ vọng sẽ trở thành điểm nhấn sân khấu ý nghĩa, nhắc nhớ sự hy sinh của những người đã ngã xuống vì Tổ quốc và tri ân những con người đang âm thầm gìn giữ bình yên cho xã hội.

BÁ TRƯỜNG



Từ điểm hẹn điện ảnh đến không gian kết nối sáng tạo

● **HÀ AN - ÁNH DƯƠNG**

Tối 28.6, tại Cung Hội nghị Quốc tế Ariyana Đà Nẵng, LHP châu Á Đà Nẵng lần thứ IV (DANAFF IV) chính thức khai mạc với chủ đề *Nhịp cầu từ châu Á ra thế giới*. Diễn ra từ ngày 28.6 - 4.7, DANAFF IV quy tụ hơn 1.000 đại biểu, nghệ sĩ, nhà làm phim, chuyên gia điện ảnh và khách mời trong nước, quốc tế; mở ra một mùa liên hoan vượt khỏi khuôn khổ trình chiếu và tôn vinh tác phẩm, hướng tới kết nối thị trường, ươm mầm tài năng trẻ, thúc đẩy đối thoại sáng tạo và đưa điện ảnh Việt Nam đến gần hơn với dòng chảy khu vực, thế giới.

Bốn trụ cột định hình DANAFF IV

Sau ba mùa tổ chức, DANAFF tiếp tục mở rộng quy mô, khẳng định vị thế là một trong những sự kiện điện ảnh đáng chú ý của khu vực. Từ một sân chơi tôn vinh tác phẩm, DANAFF IV đang chuyển mạnh sang mô hình LHP có cấu trúc toàn diện hơn, nơi trình chiếu, đối thoại nghề nghiệp, đào tạo tài năng, kết nối thị trường và quảng bá điện ảnh Việt Nam cùng được đặt trong một dòng chảy sáng tạo.

Theo BTC, DANAFF IV được xây dựng trên bốn trụ cột chính: Vinh danh các tác phẩm điện ảnh mới xuất sắc của châu Á và Việt Nam; Tôn vinh di sản điện ảnh; Phát hiện, đào tạo và hỗ trợ tài năng trẻ; Kết nối, mở rộng thị trường điện ảnh Việt Nam ra khu vực và thế giới. Ở trụ cột đầu tiên, DANAFF IV giới thiệu hệ thống chương trình phim đa dạng, có quy mô lớn nhất từ trước đến nay. Hạng mục Phim châu Á dự thi quy tụ 13 tác phẩm đến từ nhiều quốc gia và vùng lãnh thổ như Việt Nam, Philippines, Singapore, Brunei, Thái Lan, Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc, Pakistan, Ấn Độ cùng các dự án hợp tác quốc tế. Hạng mục Phim Việt Nam dự thi có 11 tác phẩm nổi bật của điện ảnh Việt Nam trong hai năm qua, phản ánh nhiều lát cắt của đời sống xã hội, gia đình, văn hóa và lịch sử đương đại.

Bên cạnh các hạng mục tranh giải, chương trình Toàn cảnh điện ảnh châu Á giới thiệu 21 bộ phim được tuyển chọn từ những LHP uy tín trên thế giới như Cannes, Busan, Rotterdam, Kim Mã, Moscow, Tokyo. Chương trình Điện ảnh Việt Nam hôm nay gồm 26 tác phẩm thuộc nhiều thể loại, từ phim truyện, tài liệu, hoạt hình đến phim ngắn, cho thấy những chuyển động mới của điện ảnh Việt Nam đương đại. Đáng chú ý, có 5 phim công chiếu thế giới (World Premiere), 3 phim công chiếu quốc tế (International Premiere) và 5 phim công chiếu lần đầu tại châu Á (Asian Premiere). Việc nhiều bộ phim lựa chọn Đà Nẵng làm điểm ra mắt cho thấy sức hút ngày càng rõ của DANAFF đối với các nhà sản xuất trong khu vực.

Ở trụ cột thứ hai, DANAFF IV dành sự quan tâm đặc biệt cho việc tôn vinh các giá trị di sản điện ảnh. Nổi bật là chuyên đề "Diện mạo điện ảnh Việt Nam 40 năm Đổi mới (1986-2026)" với 17 bộ phim tiêu biểu được sản xuất trong bốn thập kỷ qua. Khán giả có dịp nhìn lại hành trình phát triển của điện ảnh Việt Nam về tư duy sáng tạo, ngôn ngữ điện ảnh, phương thức sản xuất và cách tiếp cận hiện thực xã hội. Song song đó, chương trình "Tiêu điểm điện ảnh Hoa Kỳ" giới thiệu 13 bộ phim đại diện cho những cột mốc quan trọng của một nền điện ảnh có ảnh hưởng hàng đầu thế giới.

Điểm mới của DANAFF IV là mở rộng mạnh mẽ các hoạt động đào tạo và hỗ trợ tài năng trẻ. Năm nay, LHP giới thiệu bốn sáng kiến mới gồm Script Lab, DANAFF Industry Days, DANAFF's Cinephiles và Gian hàng DANAFF. Chương trình DANAFF Talents tiếp tục là hoạt động trọng điểm, với 191 dự án đăng ký tham gia các hạng mục. Trong đó, Script Lab lựa chọn 8 dự án phim truyện dài; hạng mục Art-house Projects lựa chọn 10 dự án đến từ Việt Nam và nhiều quốc gia trong khu vực. Workshop Ươm mầm tài năng quy tụ hơn 50 học viên tham gia các lớp diễn xuất cơ bản và nâng cao. Chương trình còn tổ chức các lớp Masterclass chuyên sâu với sự tham gia của những tên tuổi lớn của điện ảnh thế giới như nhà sản xuất Hollywood Bill Mechanic và minh tinh điện ảnh Mỹ Jane Seymour.

Theo TS Ngô Phương Lan, Chủ tịch Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam, Đồng Trưởng BTC, Giám đốc DANAFF IV, từ mùa đầu tiên năm 2023 đến nay, DANAFF đã từng bước trưởng thành và xây dựng được thương hiệu riêng. "Nếu như các mùa trước chủ yếu tập trung vào trình chiếu, giao lưu và đào tạo thì DANAFF IV đánh dấu bước phát triển mới với việc hình thành trụ cột thứ tư là kết nối thị trường điện ảnh", TS Ngô Phương Lan nhận định.

Sau thành công của Chợ Dự án DANAFF năm 2025, năm nay BTC triển khai DANAFF Industry Days với sự tham gia của 10 hãng phim cùng hơn 20 đối tác quốc tế. Đây là diễn đàn để các nhà sản xuất, phát hành, đầu tư gặp gỡ, tìm kiếm cơ hội hợp tác và mở rộng thị trường. Thông qua hoạt động này, DANAFF hướng tới thúc đẩy sự hiện diện của điện ảnh Việt Nam trên bản đồ điện ảnh quốc tế, đồng thời tạo thêm cơ hội phát hành, đầu tư và hợp tác sản xuất cho các đơn vị trong nước.

Trong khuôn khổ LHP còn diễn ra ba hội thảo quốc tế: "Diện mạo điện ảnh Việt Nam thời kỳ Đổi mới"; "Trí tuệ nhân tạo, công nghệ số và bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ trong điện ảnh"; "Công nghiệp điện ảnh Mỹ - Một số mô hình thành công và gợi mở cho Việt Nam". Các hội thảo tập trung vào những vấn đề đang đặt ra với điện ảnh trong bối cảnh chuyển đổi số và hội nhập quốc tế.

DANAFF IV cũng ghi dấu ấn với sự góp mặt của nhiều tên tuổi có tầm ảnh hưởng như ông Kim Dong-ho, nhà sáng lập LHP quốc tế Busan; đạo diễn Hồng Kông (Trung Quốc) Johnnie To (Đỗ Kỳ Phong), Trưởng Ban giám khảo hạng mục Phim châu Á dự thi; minh tinh Jane Seymour; nhà sản xuất Hollywood Bill Mechanic, cựu Chủ tịch kiêm CEO của 20th Century Fox... Dịp này, DANAFF IV trao giải Thành tựu điện ảnh cho Bill Mechanic, ghi nhận những đóng góp nổi bật của ông đối với nghệ thuật và công nghiệp điện ảnh thế giới. LHP năm nay còn chào đón nhiều ngôi sao được khán giả yêu mến như Ji Chang Wook, Jung Il Woo, Park Sung Woong, Han Dong Hee, Tuba Büyüküstün cùng đông đảo nghệ sĩ, đạo diễn, nhà sản xuất Việt Nam.

Khẳng định thương hiệu, đưa điện ảnh đến gần công chúng

Theo BTC, nhằm mở rộng khả năng tiếp cận của công chúng, toàn bộ vé xem phim tại DANAFF IV được phát miễn phí thông qua hệ thống đăng ký trực tuyến trên website chính thức của LHP. Nhiều suất chiếu đã nhanh chóng kín chỗ ngay từ những ngày đầu mở đăng ký, cho thấy sức hút của sự kiện đối với khán giả yêu điện ảnh.

Bên cạnh các suất chiếu trong rạp, DANAFF IV còn tổ chức 7 suất chiếu phim ngoài trời tại Công viên APEC Đà Nẵng, Trung tâm Văn hóa - Điện ảnh Đà Nẵng, Quảng trường Trung tâm Hành chính Hòa Khánh, bãi biển Tam Thanh và Quảng trường Sông Hoài (Hội An). Những không gian chiếu mở này góp phần đưa điện ảnh đến gần hơn với cộng đồng, để LHP không chỉ hiện diện trong rạp chiếu, mà còn lan tỏa trong đời sống đô thị và các không gian văn hóa công cộng.

Lần đầu tiên, Gian hàng DANAFF được tổ chức tại Công viên APEC như một điểm giao lưu, quảng bá và trải nghiệm, kết nối điện ảnh với doanh nghiệp, thương hiệu và công chúng yêu phim. Đây cũng là một trong những nỗ lực mở rộng biên độ của LHP, đưa DANAFF từ sự kiện chuyên môn trở thành không gian gặp gỡ rộng hơn giữa sáng tạo, thị trường và khán giả.

Bà Nguyễn Thị Anh Thi, Phó Chủ tịch UBND TP Đà Nẵng, Trưởng BTC DANAFF IV cho biết, sau ba kỳ tổ chức, DANAFF đã từng bước khẳng định vị trí là một sự kiện văn hóa, điện ảnh có ý nghĩa của thành phố, đồng thời trở thành điểm hẹn giao lưu của những người yêu điện ảnh trong nước và quốc tế. DANAFF IV tiếp tục thể hiện khát vọng xây dựng Đà Nẵng trở thành không gian văn hóa cởi mở, năng động và sáng tạo, nơi điện ảnh là cầu nối giữa con người, các nền văn hóa và bạn bè quốc tế.

Đồng quan điểm, TS Ngô Phương Lan bày tỏ, qua từng mùa tổ chức, chương trình ngày càng được bổ sung nhiều hoạt động mới, tạo nên diện mạo phong phú và chuyên nghiệp. Mục tiêu của BTC là xây dựng DANAFF trở thành một sản phẩm văn hóa có giá trị cộng đồng, mang những thành tựu của nghệ thuật thứ bảy đến gần hơn với công chúng.

Sự gia tăng về quy mô, chất lượng chuyên môn và mức độ quốc tế hóa cho thấy bước phát triển mới của DANAFF. Từ một LHP trẻ, sự kiện đang từng bước định hình thương hiệu riêng, góp phần tăng cường giao lưu, mở rộng hợp tác và nâng cao vị thế của điện ảnh Việt Nam trong khu vực cũng như trên thế giới. ■



Phim "Cánh đồng bất tận" sẽ xuất hiện trong chương trình Diện mạo Điện ảnh Việt Nam 40 năm thời kỳ Đổi mới thuộc DANAFF lần IV năm 2026 **Ảnh: BTC**

PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC TRONG KỶ NGUYÊN MỚI

Bài cuối:

Xây dựng hệ sinh thái đồng bộ cho nguồn nhân lực chất lượng cao

● HOÀNG HƯƠNG

Trong cuộc cạnh tranh nhân lực toàn cầu, đào tạo người giỏi mới là bước khởi đầu. Muốn biến nhân lực chất lượng cao thành động lực phát triển, Việt Nam cần một hệ sinh thái đủ mạnh để thu hút chuyên gia, trọng dụng nhân tài, gắn nhà trường với doanh nghiệp và mở rộng hợp tác quốc tế, qua đó khơi thông nguồn lực trí tuệ cho mục tiêu tăng trưởng nhanh, bền vững trong giai đoạn mới.

Trọng dụng nhân tài

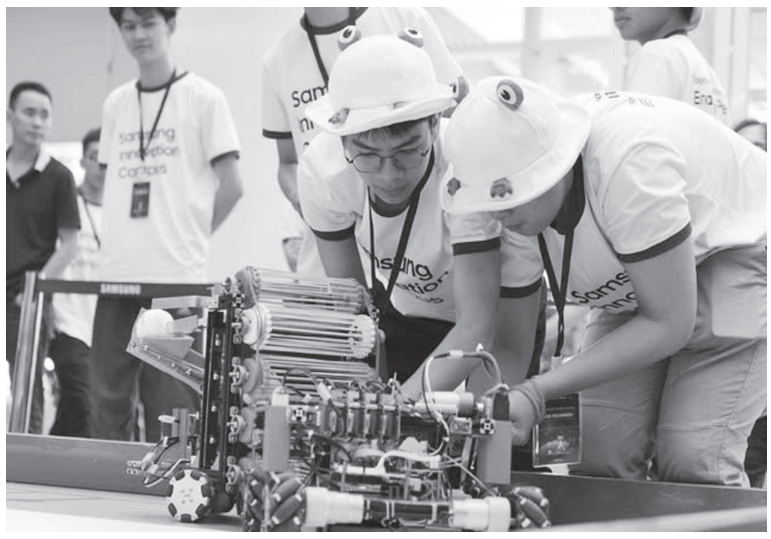
Ngày 10.12.2025, tại Kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV đã thông qua Nghị quyết số 248/2025/QH15 về một số cơ chế, chính sách đặc thù, vượt trội nhằm thực hiện đột phá phát triển giáo dục và đào tạo. Một trong những điểm mới đáng chú ý của Nghị quyết 248 là phân cấp, trao quyền trực tiếp và tối đa hơn cho người đứng đầu cơ quan chuyên môn.

Theo đó, Giám đốc Sở GD&ĐT được trao thẩm quyền trực tiếp tuyển dụng, tiếp nhận nhà giáo, cán bộ quản lý và nhân viên trong các cơ sở giáo dục công lập từ mầm non đến trung học nghề trên địa bàn tỉnh. Đồng thời, các trường đại học và cơ sở giáo dục nghề nghiệp được tự chủ trong việc xác định vị trí việc làm, quyết định tuyển dụng, ký hợp đồng lao động với chuyên gia, nhà khoa học nước ngoài hoặc người Việt Nam định cư ở nước ngoài có trình độ tiến sĩ. Sự tháo gỡ này giúp các cơ sở đào tạo chủ động hơn trong tìm kiếm, lựa chọn và sử dụng nhân tài.

Để cụ thể hóa chiến lược thu hút nhân lực trình độ cao cho ngành giáo dục, ngày 31.3.2026, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 530/QĐ-TTg phê duyệt Chương trình thu hút chuyên gia, nhà khoa học là người nước ngoài và người Việt Nam ở nước ngoài về nước giảng dạy, nghiên cứu. Chương trình đặt mục tiêu đến năm 2035 thu hút 2.030 chuyên gia xuất sắc hàng đầu thế giới tham gia vào hệ thống giáo dục Việt Nam.

Trong đó, có ít nhất 30 chuyên gia, nhà khoa học xuất sắc có khả năng dẫn dắt, chủ trì các nhiệm vụ trọng điểm về giáo dục, đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ, nhất là các công nghệ then chốt, chiến lược. Chương trình cũng hướng tới thu hút 500 chuyên gia, nhà khoa học làm việc toàn thời gian tại các cơ sở giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp, có khả năng đảm nhiệm vị trí trưởng nhóm nghiên cứu, trưởng phòng thí nghiệm, giám đốc chương trình đào tạo. Cùng với đó, mục tiêu 1.500 chuyên gia, nhà khoa học hợp tác thường xuyên hoặc cộng tác từ xa mở ra hướng sử dụng nguồn lực trí tuệ toàn cầu theo cách linh hoạt hơn.

Cách tiếp cận này phù hợp với thực tế dịch chuyển nhân lực chất lượng cao hiện nay. Nhiều chuyên gia chưa thể về nước dài hạn, nhưng vẫn có thể đồng hướng dẫn nghiên cứu sinh, tham gia hội đồng khoa học, cố vấn chương trình đào tạo, kết nối phòng thí nghiệm, triển khai dự án chung hoặc hỗ trợ chuyển giao công nghệ. Nếu được tổ chức tốt, nguồn lực người Việt ở nước ngoài có thể trở thành một phần của hệ sinh thái nhân lực trong nước, thay vì chỉ được nhìn như lực lượng cần "mời về".



Samsung hỗ trợ thanh niên Việt Nam phát triển tài năng công nghệ

Phát triển nguồn nhân lực trong kỷ nguyên mới không thể dừng ở việc mở thêm ngành học hay tăng chỉ tiêu đào tạo. Điều cốt lõi là hình thành một hệ sinh thái đồng bộ, trong đó Nhà nước tạo cơ chế đột phá, nhà trường đổi mới chương trình và phương thức đào tạo, doanh nghiệp tham gia từ sớm vào quá trình chuẩn bị nhân lực, còn đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học trong và ngoài nước được trọng dụng bằng chính sách đủ hấp dẫn.

Khi những điểm nghẽn về tuyển dụng, đãi ngộ, môi trường nghiên cứu, phòng thí nghiệm, dữ liệu và thực hành được khơi thông, Việt Nam sẽ có thêm nền tảng để tạo ra lực lượng lao động chất lượng cao, đủ năng lực cạnh tranh trong các lĩnh vực công nghệ chiến lược, góp phần hiện thực hóa mục tiêu tăng trưởng nhanh, bền vững.

Quyết định 530 cũng đặt ra yêu cầu nghiên cứu, xây dựng cơ chế tuyển dụng, bổ nhiệm đặc thù; chính sách tiền lương, tiền thưởng, thuế thu nhập cá nhân; công nhận tương đương chức danh giáo sư, phó giáo sư và các chức danh giảng viên được phong tặng ở nước ngoài. Đi cùng với đó là cải cách thủ tục hành chính, cấp giấy phép lao động, thị thực, cư trú; tạo điều kiện về môi trường sống, nhà ở và dịch vụ công thiết yếu để chuyên gia, nhà khoa học cùng gia đình có thể ổn định khi làm việc tại Việt Nam.

Tiếp cận đa nguồn lực

Theo TS Trần Nam Tú, Phó Cục trưởng Cục Khoa học, Công nghệ và Thông tin, Bộ GD&ĐT, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao đòi hỏi cách tiếp cận đa nguồn lực. Trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu ngày càng gay gắt, nhân lực chất lượng cao đã trở thành "tài nguyên chiến lược" của mỗi quốc gia. Ngân sách nhà nước không thể một mình gánh vác nhiệm vụ này, mà cần huy động sự tham gia của doanh nghiệp, trường đại học và các tổ chức xã hội.

Đề án 1002 đã nêu rõ yêu cầu mở rộng hợp tác, liên kết trong nước và quốc tế, tăng cường khai thác các nguồn lực xã hội trong đào tạo nhân lực công nghệ cao. Với những lĩnh vực có chi phí đào tạo lớn, thời gian chuẩn bị dài và đòi hỏi điều kiện thực hành cao như STEM, trí tuệ nhân tạo, bán dẫn, công nghệ sinh học và các ngành công nghệ chiến lược, yêu cầu này càng có ý nghĩa trực tiếp. Nếu thiếu phòng thí nghiệm, thiết bị, phần mềm, dữ liệu, chuyên gia hướng dẫn và môi trường thực hành, chương trình đào tạo khó có thể tạo ra nguồn nhân lực đáp ứng chuẩn công nghệ cao.

Sự tham gia của doanh nghiệp cần bắt đầu ngay từ quá trình đào tạo, thay vì chỉ xuất hiện ở khâu tuyển dụng. Doanh nghiệp là nơi đặt ra chuẩn kỹ năng, chuẩn công nghệ và yêu cầu thực tế của từng vị trí việc làm. Khi doanh nghiệp cùng xây dựng chương trình, hỗ trợ thiết bị, cấp học bổng, mở môi trường thực tập, đưa bài toán thực tế vào nhà trường và tiếp nhận người học sau đào tạo, khoảng cách giữa nhà trường và thị trường lao động mới có cơ hội được thu hẹp.

Từ thực tiễn doanh nghiệp, TS Đỗ Đức Dũng, Samsung R&D Center Việt Nam cho biết, sinh viên Việt Nam có lợi thế về năng lực tự học và khả năng thích ứng nhanh. Tuy nhiên, để đáp ứng yêu cầu của các dự án công nghệ phức tạp, nguồn nhân lực không chỉ cần kiến thức nền tốt, mà còn phải có năng lực nghiên cứu chuyên sâu, trình độ học thuật cao và khả năng làm việc trong môi trường công nghệ toàn cầu. Vì vậy, doanh nghiệp cần tham gia sớm hơn vào quá trình đào tạo, từ đặt hàng kỹ năng, hỗ trợ môi trường thực hành đến phối hợp với nhà trường trong phát triển đội ngũ thạc sĩ, tiến sĩ và chuyên gia công nghệ.

Trong lĩnh vực bán dẫn, mô hình liên kết Nhà nước - Nhà trường - Doanh nghiệp đã bắt đầu hình thành rõ hơn. Đến nay, có khoảng 100 biên bản ghi nhớ hợp tác phát triển nhân lực bán dẫn; khoảng 30 phòng thí nghiệm ngành gần, bán dẫn đã được xây dựng; 4 phòng thí nghiệm bán dẫn quốc gia và 19 phòng thí nghiệm cấp cơ sở dự kiến đưa vào sử dụng trong giai đoạn 2026-2027. NIC cũng đã huy động gần 1.000 bản quyền phần mềm thiết kế vi mạch từ các tập đoàn lớn cho hơn 30 cơ sở giáo dục, phục vụ khoảng 5.000 sinh viên và giảng viên.

Những con số này cho thấy đào tạo nhân lực công nghệ cao không thể chỉ vận hành trong phạm vi nhà trường. Sự tham gia của doanh nghiệp giúp quá trình đào tạo bám sát hơn nhu cầu sử dụng nhân lực; doanh nghiệp có điều kiện nhận diện sớm, bồi dưỡng và tuyển chọn người phù hợp với yêu cầu công việc; sinh viên có thêm cơ hội thực hành trong môi trường nghề nghiệp, hiểu rõ hơn chuẩn kỹ năng, kỷ luật lao động và yêu cầu của vị trí việc làm. Khi đó, khoảng cách giữa đào tạo và sử dụng được thu hẹp, giảm tình trạng doanh nghiệp phải đào tạo lại sau tuyển dụng.

Khi các điểm nghẽn được khơi thông, cùng với sự đồng hành của các nhà khoa học và doanh nghiệp, Việt Nam có thêm cơ sở để phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đủ sức cạnh tranh trong khu vực và trên thế giới. Đây chính là yếu tố quyết định để hiện thực hóa mục tiêu tăng trưởng hai con số trong thời gian tới, đưa đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới. ■

Có những điều càng đi xa, con người càng thấy gần. Có những giá trị càng bước vào thời hiện đại, càng chứng tỏ sức sống bền bỉ của mình. Gia đình là một giá trị như thế. Trong đời sống Việt Nam, gia đình không chỉ là nơi con người sinh ra, lớn lên, được chở che bằng cơm áo và vòng tay. Gia đình còn là ký ức đầu tiên về tiếng ru, bữa cơm, nếp nhà, lời dạy của ông bà cha mẹ; là nơi mỗi người học cách thương yêu, nhường nhịn, biết ơn, chịu trách nhiệm; là mảnh đất đầu tiên gieo vào tâm hồn mỗi người hạt giống của lòng nhân ái, sự thủy chung và tình yêu quê hương, đất nước.

Bởi vậy, khi Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm viết rằng, trong sâu thẳm tâm hồn mỗi người Việt Nam, gia đình là nơi neo giữ ký ức, bồi đắp nhân cách, nâng đỡ con người trước những thăng trầm của cuộc sống, đó không chỉ là một nhận định chính trị, văn hóa, mà còn chạm tới miền sâu nhất trong trải nghiệm sống của mỗi người. Ai trong đời cũng có thể đi qua những thành công, thất bại, những đổi thay của thời cuộc, nhưng sau cùng, điều làm con người đứng vững nhiều khi không phải những gì lớn lao, mà là ánh đèn trong căn nhà cũ, lời mẹ dặn, dáng cha ngồi lặng, mâm cơm có người chờ, một tiếng gọi "về nhà" đủ làm dịu đi bao giông gió.

Từ nếp nhà đến vận nước

Trong tâm thức người Việt, gia đình chưa bao giờ là một đơn vị khép kín, tách rời khỏi cộng đồng và đất nước. Từ nếp nhà, gia phong đến đạo lý thờ cúng tổ tiên; từ tình mẫu tử, tình phụ tử đến tình làng nghĩa xóm, nghĩa đồng bào, gia đình luôn nối dài ra dòng họ, quê hương, Tổ quốc. Một con người biết kính trọng ông bà, cha mẹ sẽ dễ biết ơn nguồn cội. Một đứa trẻ được dạy yêu thương trong gia đình sẽ lớn lên với khả năng cảm thông trước nỗi đau của người khác. Một mái nhà có kỷ cương, trách nhiệm, sẻ chia sẽ góp thêm cho xã hội những công dân tử tế.

Ở chiều sâu ấy, gia đình chính là tế bào của xã hội, nhưng không phải theo nghĩa khô cứng của một khái niệm quen thuộc. Gia đình là nơi xã hội bắt đầu có hình hài cụ thể nhất. Nếu một đất nước được xây nên bằng thể chế, kinh tế, khoa học, công nghệ, hạ tầng… thì phẩm chất của đất nước ấy lại được nuôi dưỡng từ từng mái nhà. Không thể có một xã hội nhân ái nếu trong gia đình thiếu yêu thương. Không thể có một cộng đồng văn minh nếu trong gia đình bạo lực, vô cảm, thực dụng lấn át đối thoại và trách nhiệm. Không thể có một dân tộc mạnh mẽ nếu những giá trị căn cốt của nếp nhà, gia phong, hiếu nghĩa, thủy chung bị xem nhẹ.

Điều đáng suy ngẫm trong bức thư của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước là cách nhìn về phát triển đất nước không chỉ bằng những thước đo vật chất. Tăng trưởng kinh tế, công trình hiện đại, thành tựu khoa học, công nghệ là rất quan trọng, nhưng sự phát triển còn phải được đo bằng

Giữ nếp nhà, giữ sức mạnh trường tồn dân tộc

● NGUYỄN ANH VŨ

Nhân kỷ niệm 25 năm Ngày Gia đình Việt Nam (28.6), Thư của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm gửi tới các gia đình Việt Nam ở trong nước và nước ngoài không chỉ là lời thăm hỏi ân cần, lời chúc mừng tốt đẹp của người đứng đầu Đảng, Nhà nước trong một ngày đặc biệt. Sâu hơn thế, bức thư là một thông điệp văn hóa, một lời nhắc nhở lắng sâu về nơi bắt đầu của nhân cách, đạo lý, tình yêu thương và sức mạnh dân tộc: Gia đình.



Gia đình là nơi neo giữ ký ức, bồi đắp nhân cách và trao truyền những giá trị tốt đẹp giữa các thế hệ Ảnh minh họa

chất lượng con người, chiều sâu văn hóa, sự yên ấm của từng cặp vợ chồng, con cái, từng mái nhà và lòng nhân ái của cộng đồng. Đó là cách nhìn rất nhân văn, đặt con người vào trung tâm của phát triển, đặt hạnh phúc gia đình vào chiều sâu của tiến bộ xã hội.

Một quốc gia có thể đi nhanh bằng công nghệ, thị trường, đô thị, hạ tầng; nhưng muốn đi bền vững, quốc gia ấy cần những gia đình vững vàng về đạo lý, giàu tình thương, có khả năng trao truyền giá trị giữa các thế hệ. Trong căn nhà nhỏ của mỗi người dân, vận nước không phải điều xa vời. Vận nước có trong cách cha mẹ dạy con trung thực, trong cách con cháu kính trọng người già, trong sự bình đẳng và sẻ chia giữa vợ chồng, trong khả năng các thế hệ lắng nghe nhau thay vì áp đặt hay xa cách. Giữ gia đình, vì thế, chính là giữ nền móng văn hóa và sức mạnh trường tồn của dân tộc.

Giá trị bất biến giữa những đổi thay

Hai mươi lăm năm Ngày Gia đình Việt Nam cũng là hai mươi lăm năm đất nước chuyển mình mạnh mẽ. Đời sống vật chất được nâng lên, không gian sống thay đổi, cách con người làm việc, giao tiếp, học tập cũng khác trước rất nhiều. Những căn nhà truyền thống nhiều thế hệ đang nhường chỗ cho các gia đình hạt nhân ở đô thị. Những bữa cơm đông đủ đôi khi bị chia nhỏ bởi công việc, lịch học, nhịp sống gấp gáp. Công nghệ đưa thế giới vào từng chiếc điện thoại, nhưng cũng có lúc kéo các thành viên trong gia đình ra xa nhau, mỗi người một màn hình, một dòng thông tin, một nỗi cô đơn thầm lặng.

Kinh tế thị trường, đô thị hóa, di cư lao động, già hóa dân số, áp lực mưu sinh, cạnh tranh nghề nghiệp đang tác động từng ngày đến đời sống gia đình. Có những đứa trẻ lớn lên thiếu vắng cha mẹ vì cha mẹ phải đi làm ăn xa. Có những người già cô quạnh trong căn nhà đủ tiện nghi nhưng thiếu tiếng chuyện trò. Có những cặp vợ chồng bị cuốn vào vòng xoáy cơm áo đến mức quên mất việc chăm sóc cảm xúc của nhau. Có những gia đình tưởng như đầy đủ vật chất nhưng lại thiếu điều căn bản nhất: Sự lắng nghe.

Bức thư của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm thẳng thắn chỉ ra những điều đáng lo không chỉ là khó khăn vật chất, mà là sự thưa vắng đối thoại, phai nhạt nếp nhà, thuần phong mỹ tục; suy giảm đạo đức gia đình, khoảng cách giữa các thế hệ, những tổn thương do bạo lực, xâm hại, vô cảm và lối sống thực dụng. Nhìn thẳng vào những vấn đề ấy là cần thiết, bởi yêu gia đình không có nghĩa là chỉ nói về những điều êm đẹp. Yêu gia đình còn là dám nhận diện những vết rạn, những tổn thương, những nguy cơ âm thầm làm hao mòn nền tảng đạo đức và hạnh phúc của con người.

Nhưng chính trong những đổi thay ấy, các giá trị bền vững của gia đình lại càng cần được khẳng định. Hiếu kính với ông bà, cha mẹ; yêu thương, chăm sóc con trẻ; vợ chồng thủy chung, bình đẳng, sẻ chia; các thế hệ biết lắng nghe, tôn trọng, nâng đỡ nhau, đó không phải là những khẩu hiệu cũ kỹ. Đó là những điều giản dị nhưng không bao giờ lỗi thời. Một xã hội càng hiện đại càng cần lòng nhân ái. Một nền kinh tế càng phát triển càng cần đạo đức. Một đời sống càng nhiều tiện nghi càng cần sự ấm áp thật sự giữa người với người.

Gia đình hiện đại có thể không giống gia đình truyền thống về hình thức tổ chức, không gian sống, vai trò kinh tế hay cách giao tiếp. Nhưng gia đình hiện đại không thể đánh mất phần cốt lõi đã làm nên gia đình Việt Nam: Tình nghĩa, trách nhiệm, thủy chung, kỷ cương, hiếu đạo, lòng yêu nước bắt đầu từ tình yêu những người thân thuộc nhất. Truyền thống không phải là thứ để trưng bày, cũng không phải chiếc áo quá chật buộc đời sống hôm nay phải mặc lại nguyên vẹn. Truyền thống cần được làm mới bằng bình đẳng, tôn trọng, đối thoại, bằng việc bảo vệ trẻ em, tôn trọng phụ nữ, phụng dưỡng người cao tuổi, bảo đảm để mọi thành viên được sống trong yêu thương và an toàn.

Ngày của những mái ấm và cả những phận người chưa có nơi trở về

Điểm rất xúc động trong bức thư là khi nói về gia đình, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm không chỉ hướng tới những mái nhà đủ đầy, yên ấm, mà còn nhắc chúng ta quan tâm hơn đến trẻ em vô gia cư, lang thang, cơ nhỡ, mồ côi, không nơi nương tựa và những phận người chưa có mái ấm để trở về. Chính ở đó, tinh thần nhân văn của Ngày Gia đình Việt Nam được mở rộng đến tận cùng ý nghĩa của nó.

Bởi nói đến gia đình mà chỉ nghĩ đến niềm vui sum họp của những người có nhà để về thì chưa đủ. Ngày Gia đình cũng phải là ngày chúng ta nhớ đến những em nhỏ chưa từng có một bữa cơm gia đình đúng nghĩa; những đứa trẻ lớn lên trong mái ấm tình thương, trong trung tâm bảo trợ, trong sự cưu mang của cộng đồng; những người già neo đơn; những người yếu thế đi qua đời sống với khát vọng rất đỗi bình thường là được yêu thương, được gọi ai đó là người thân, được có một nơi để trở về.

Một xã hội văn minh không chỉ được nhận diện qua những tòa nhà cao, những con đường rộng, những chỉ số tăng trưởng, mà còn qua cách xã hội ấy đối xử với những người dễ bị tổn thương nhất. Khi bức thư nhắc đến các mô hình mái ấm tình thương, bảo trợ xã hội, gia đình thay thế, nhận con nuôi, "con nuôi đồn biên phòng", "con nuôi công an xã" và các hình thức hỗ trợ phù hợp, đó là lời kêu gọi trách nhiệm không chỉ với Nhà nước, các tổ chức xã hội, mà với từng cộng đồng, từng con người. Hơi ấm gia đình, trong nhiều trường hợp, không chỉ đến từ huyết thống, mà còn đến từ lòng nhân ái, từ sự chở che, từ bàn tay đưa ra đúng lúc.

Ở phương diện ấy, gia đình không còn chỉ là quan hệ ruột thịt. Gia đình trở thành một giá trị xã hội, một năng lực yêu thương của cộng đồng. Khi một em nhỏ mồ côi được nhận nuôi, được đến trường, được bảo vệ khỏi bạo lực, xâm hại, được lớn lên lành mạnh, đó là một mái ấm được thắp lên. Khi một người già cô đơn được chăm sóc, một phụ nữ bị bạo lực được bảo vệ, một đứa trẻ lang thang được đưa về nơi an toàn, đó cũng là gia đình theo nghĩa nhân văn nhất. Ngày Gia đình Việt Nam vì thế không chỉ là ngày của hoa, của lời chúc, của những bức ảnh sum vầy, mà còn là ngày đánh thức trách nhiệm xã hội trước những khoảng trống cần được lấp đầy bằng tình thương và chính sách.

Sự quan tâm của người đứng đầu Đảng, Nhà nước tới mỗi gia đình Việt Nam thể hiện rõ trong từng lớp nghĩa của bức thư. Đó là sự quan tâm tới truyền thống và hiện đại, tới từng mái nhà và cả quốc gia, tới những gia đình đủ đầy và những thân phận thiệt thòi, tới hạnh phúc riêng tư và nền tảng văn hóa chung của dân tộc. Bức thư không nói về gia đình như một khái niệm trang trọng xa xôi, mà như một phần máu thịt của đời sống, nơi mọi chủ trương phát triển sau cùng phải tìm thấy ý nghĩa trong sự bình an, tiến bộ, hạnh phúc của con người.

Trong vận hội mới của đất nước, khi Việt Nam đang đứng trước những thời cơ phát triển lớn, gia đình càng cần được nhìn nhận như một nguồn lực đặc biệt. Nguồn lực ấy không nằm trong lòng đất, không đo đếm bằng máy móc, nhưng hiện diện trong phẩm chất con người, trong kỷ luật nội tâm, trong lòng yêu nước, trong năng lực sáng tạo, trong ý chí vượt khó được hun đúc từ nếp nhà. Một đất nước muốn hùng cường cần những con người có tri thức, bản lĩnh, nhân cách. Mà nhân cách ấy, trước khi được nhà trường, xã hội, công nghệ bồi đắp, đã được gieo mầm từ gia đình.

Giữ gia đình không có nghĩa là níu giữ quá khứ. Giữ gia đình là làm cho những giá trị tốt đẹp của quá khứ tiếp tục sống trong hiện tại và soi sáng tương lai. Giữ gia đình là để trong nhịp sống số hóa, con người vẫn biết nhìn vào mắt nhau mà trò chuyện. Giữ gia đình là để trong kinh tế thị trường, con người không đánh mất tình nghĩa. Giữ gia đình là để trong đô thị hóa, di cư, biến động nghề nghiệp, mỗi người vẫn có một điểm tựa tinh thần. Giữ gia đình là giữ văn hóa, giữ đạo đức, giữ sức mạnh mềm sâu xa nhất của dân tộc Việt Nam.

Từ bức thư nhân kỷ niệm 25 năm Ngày Gia đình Việt Nam của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm, có thể cảm nhận một thông điệp giản dị mà thấm thía: Chăm lo cho gia đình chính là chăm lo cho tương lai đất nước. Mỗi mái nhà bình an thêm một chút, xã hội sẽ ấm áp thêm một chút. Mỗi đứa trẻ được yêu thương thêm một chút, tương lai sẽ lành mạnh thêm một chút. Mỗi người già được kính trọng, mỗi người phụ nữ được tôn trọng, mỗi người yếu thế được chở che, phẩm giá của cộng đồng sẽ được nâng lên.

Và có lẽ, sau mọi điều lớn lao, gia đình vẫn trở về với những việc rất nhỏ mỗi ngày: Một lời hỏi han, một bữa cơm chung, một lần biết lắng nghe, một thái độ bao dung, một sự sẻ chia trách nhiệm, một cái nắm tay khi người thân mệt mỏi. Chính những điều nhỏ ấy làm nên nếp nhà. Chính nếp nhà làm nên văn hóa. Chính văn hóa làm nên sức mạnh trường tồn của dân tộc. ■

Cuộc đua khốc liệt ở đội tuyển Việt Nam

VĨNH HY

Đợt tập trung chuẩn bị cho ASEAN Cup 2026 đang chứng kiến sự chuyển mình rõ rệt của đội tuyển Việt Nam khi nhiều gương mặt mới, bao gồm cầu thủ nhập tịch và Việt kiều, được trao cơ hội dưới thời HLV Kim Sang-sik. Không chỉ là câu chuyện làm quen môi trường mới, đây còn là cuộc đua thực sự cho những suất đá chính, nơi phong độ hiện tại được đặt lên hàng đầu thay vì danh tiếng hay quá khứ.



Cuộc cạnh tranh vị trí tại đội tuyển Việt Nam vừa là cơ hội nhưng cũng là thách thức cho các tuyển thủ
Ảnh: MINH DÂN

Nỗ lực hòa nhập

Đợt hội quân chuẩn bị cho ASEAN Cup 2026 không chỉ là dịp để đội tuyển Việt Nam nâng cao chuyên môn mà còn đánh dấu sự xuất hiện của nhiều gương mặt mới. Hai cái tên nhận được nhiều sự chú ý là tiền đạo vừa nhập tịch Nguyễn Tài Lộc và thủ thành Việt kiều Lê Giang Patrik. Dù lần đầu khoác áo ĐTQG, cả hai đều đang nỗ lực hòa nhập để sớm trở thành những mảnh ghép quan trọng của tập thể.

Nguyễn Tài Lộc là gương mặt có nhiều lợi thế nhờ nhiều năm thi đấu tại V.League. Khoác áo nhiều CLB như Sài Gòn FC, Hà Nội FC, Thể Công Viettel, Công an Hà Nội, Hồng Lĩnh Hà Tĩnh và hiện là Ninh Bình, tiền đạo cao 1,88m không mất nhiều thời gian để bắt nhịp với các đồng đội.

"Đây là một khoảnh khắc đặc biệt trong cuộc đời, nên tôi đang vô cùng hạnh phúc. Hiện tại, tôi chỉ tập trung vào từng ngày để cố gắng nỗ lực hết sức mình", Nguyễn Tài Lộc chia sẻ. Tiền đạo sinh năm 1994 cho biết bầu không khí đoàn kết của đội tuyển giúp anh nhanh chóng thích nghi. Việc từng sát cánh cùng nhiều tuyển thủ như Quang Hải, Hoàng Đức hay Việt Anh ở cấp CLB cũng khiến mọi thứ trở nên thuận lợi hơn. "Tôi chỉ tập trung tập luyện và cố gắng cống hiến những gì tốt nhất cho đội tuyển. Mục tiêu của tôi rất đơn giản là chơi thật tốt, nỗ lực mỗi ngày để tiến bộ hơn", Tài Lộc khẳng định.

Chân sút của CLB Ninh Bình tiết lộ, sự có mặt của Nguyễn Xuân Son và Đỗ Hoàng Hên giúp anh tự tin hơn trong lần đầu hội quân. Những cuộc trò chuyện trước đó với hai người đồng đội đã giúp anh hiểu hơn về môi trường đội tuyển cũng như những yêu cầu khi khoác lên mình màu áo đỏ.

Không chỉ Tài Lộc, thủ môn Việt kiều Lê Giang Patrik cũng đang để lại nhiều ấn tượng trong những ngày đầu tập trung. Thủ thành mang hai dòng máu Việt Nam - Slovakia cho biết, anh nhận được sự chào đón nồng nhiệt từ Ban huấn luyện và các đồng đội ngay từ ngày đầu tiên. "Không khí ở đội tuyển rất tuyệt vời. Tất cả mọi người đều thân thiện và giúp đỡ tôi rất nhiều. Chúng tôi sẽ cố gắng chuẩn bị thật tốt trong thời gian tới để hướng tới ASEAN Cup 2026", Lê Giang Patrik chia sẻ.

Đáng chú ý, thủ môn 33 tuổi gây thiện cảm khi giao tiếp bằng tiếng Việt khá lưu loát. Anh khẳng định quyết tâm cống hiến hết mình cho màu cờ sắc áo: "Tôi sẽ luôn cố gắng hết mình vì đội tuyển quốc gia và người hâm mộ Việt Nam. Đó là mục tiêu của tôi".

Sự xuất hiện của Nguyễn Tài Lộc và Lê Giang Patrik không chỉ mang đến thêm chiều sâu lực lượng mà còn tạo ra sự cạnh tranh tích cực trong đội hình tuyển Việt Nam. Với tinh thần cầu tiến, sự chuyên nghiệp và khát khao cống hiến, các tân binh đang từng bước hòa nhập để cùng toàn đội hướng tới mục tiêu chinh phục ASEAN Cup 2026, nơi HLV Kim Sang-sik kỳ vọng sẽ xây dựng một tập thể giàu sức chiến đấu và đủ khả năng cạnh tranh những danh hiệu lớn.

Cuộc cạnh tranh không hề dễ dàng

Danh sách tập trung mới nhất của đội tuyển Việt Nam đã phần nào phản ánh rõ định hướng xây dựng một tập thể giàu chiều sâu và tính cạnh tranh cao mà HLV Kim Sang-sik đang theo đuổi. Không chỉ dựa trên bộ khung đã khẳng định được vị thế trong nhiều năm, chiến lược gia người Hàn Quốc còn mạnh dạn trao cơ hội cho các cầu thủ trẻ, những nhân tố nhập tịch và các cầu thủ gốc Việt đang có phong độ tốt. Điều này hứa hẹn tạo nên cuộc cạnh tranh quyết liệt cho các suất đá chính tại ASEAN Cup 2026.

Trong đợt tập trung lần này, đội tuyển quy tụ nhiều nhóm nhân sự khác nhau, từ các cầu thủ nhập tịch như Nguyễn Xuân Son, Nguyễn Tài Lộc, Đỗ Hoàng Hên, các cầu thủ Việt kiều như Lê Giang Patrik, Đặng Văn Lâm, Ngô Đăng Khoa, cho tới những trụ cột giàu kinh nghiệm như Nguyễn Quang Hải, Nguyễn Hoàng Đức, Đoàn Văn Hậu, Nguyễn Hai Long, Phạm Xuân Mạnh, bên cạnh đó là lớp cầu thủ trẻ giàu tiềm năng như Nguyễn Đình Bắc, Nguyễn Ngọc Mỹ, Nguyễn Nhật Minh, Đinh Quang Kiệt hay Trần Trung Kiên. Tất cả đều phải nỗ lực tối đa để khẳng định bản thân trong môi trường cạnh tranh khốc liệt.

Với HLV Kim Sang-sik, thông điệp được đưa ra rất rõ ràng. Cánh cửa lên ĐTQG luôn mở cho mọi cầu thủ, nhưng vị trí chính thức phải được quyết định bằng phong độ thực tế chứ không phải danh tiếng hay quá khứ. Quan điểm này được xem là nền tảng trong cách xây dựng đội tuyển của chiến lược gia người Hàn Quốc. Ông không đặt nặng yếu tố "công thần", mà ưu tiên tính cạnh tranh và hiệu quả trong từng buổi tập, từng trận đấu. Theo đó, mọi cầu thủ, dù là trụ cột lâu năm hay gương mặt mới nổi, đều phải chứng minh giá trị của mình nếu muốn có suất đá chính.

Thông điệp ấy tạo ra một môi trường cạnh tranh rõ ràng, nơi không có vị trí nào được đảm bảo sẵn. Những cầu thủ đạt phong độ cao sẽ được trao cơ hội, trong khi những người sa sút buộc phải nỗ lực nhiều hơn để giữ chỗ đứng. Đây cũng là cách mà ông Kim muốn duy trì sự ổn định và sức bật cho đội tuyển trong giai đoạn hướng tới các mục tiêu quan trọng. Trường hợp của tiền đạo Nguyễn Tiến Linh từng được nhắc đến như một ví dụ tiêu biểu. Dù là một trong những chân sút hàng đầu của bóng đá Việt Nam, nhưng phong độ không tốt tại CLB trong thời gian qua khiến anh không thể lên ĐTQG trong hai đợt tập trung gần nhất.

Chính vì vậy, các cầu thủ trong đợt tập trung này hiểu rằng họ không chỉ đơn thuần tập luyện mà còn đang bước vào một cuộc cạnh tranh thực thụ. Đặc biệt, chuyến tập huấn và thi đấu tại Hàn Quốc sắp tới sẽ là cơ hội quan trọng để từng cá nhân chứng minh giá trị của mình.

Sự cạnh tranh công bằng, nếu được duy trì đúng hướng, không chỉ giúp nâng cao chất lượng đội hình mà còn tạo động lực phát triển cho toàn đội. Đây cũng là nền tảng để đội tuyển Việt Nam chuẩn bị tốt nhất cho mục tiêu bảo vệ chức vô địch ASEAN Cup 2026, trong một hành trình được dự báo nhiều thử thách phía trước. ■

Gọi tên...

(Tiếp theo trang 4)

Đó cũng là cách để văn hóa truyền thống gặp gỡ công nghệ hiện đại. Chuyển đổi số trong công tác tìm kiếm, quy tập, xác định danh tính hài cốt liệt sĩ không chỉ là vấn đề kỹ thuật. Đó còn là sự mở rộng không gian tri ân. Một cơ sở dữ liệu được kết nối tốt có thể rút ngắn hành trình tìm kiếm. Một thông tin được lan tỏa đúng lúc có thể giúp một gia đình tìm thấy người thân. Một câu chuyện được kể bằng ngôn ngữ số có thể chạm đến trái tim của hàng triệu người trẻ. Khi công nghệ được đặt trong nền tảng đạo lý, nó trở thành công cụ của nhân văn.

Trong hành trình phát triển đất nước hiện nay, chúng ta đang nói nhiều đến khát vọng vươn lên, đến xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, đến phát huy giá trị văn hóa và sức mạnh con người Việt Nam. Nhưng con người Việt Nam của thời đại mới không thể chỉ được đo bằng năng lực hội nhập, khả năng sáng tạo hay trình độ công nghệ. Con người ấy còn phải được nuôi dưỡng bằng lòng biết ơn, trách nhiệm với lịch sử, sự thủy chung với cội nguồn và ý thức sống xứng đáng với những hy sinh của cha anh.

Bởi vậy, Chiến dịch 500 ngày đêm không chỉ hướng tới một kết quả cụ thể trong công tác tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ. Chiến dịch còn góp phần bồi đắp nền tảng đạo đức xã hội, củng cố niềm tin của nhân dân, làm sâu sắc thêm bản sắc văn hóa Việt Nam trong thời đại mới. Mỗi liệt sĩ được trả lại tên là một gia đình bớt đi nỗi khắc khoải. Mỗi phần hài cốt được đưa về là một cuộc đoàn tụ muộn màng nhưng thiêng liêng. Mỗi câu chuyện được kể lại là một bài học về lòng yêu nước, sự hy sinh và trách nhiệm công dân.

Hướng tới Ngày Thương binh - Liệt sĩ 27.7, điều quan trọng không chỉ là tổ chức các hoạt động tưởng niệm trang trọng, mà là biến tinh thần tưởng niệm thành hành động bền bỉ. Còn một liệt sĩ chưa được tìm thấy, chúng ta còn trách nhiệm. Còn một ngôi mộ chưa biết tên, chúng ta còn day dứt. Còn một gia đình liệt sĩ chưa có thông tin về người thân, chúng ta còn phải tiếp tục nỗ lực.

500 ngày đêm không chỉ là thời gian của một chiến dịch. Đó là 500 ngày đêm của lương tâm dân tộc. Đó là lời hẹn danh dự với lịch sử, với các anh hùng liệt sĩ, với những bà mẹ đã chờ con trong nước mắt, với những gia đình còn khắc khoải đi tìm một phần máu thịt của mình. Và hơn hết, đó là lời nhắc nhở mỗi chúng ta hôm nay rằng: Một dân tộc biết nhớ là một dân tộc biết sống; một dân tộc biết tri ân là một dân tộc có tương lai; một đất nước biết đi tìm từng người con đã ngã xuống để đưa các anh, các chị trở về với tên tuổi, quê hương, gia đình và đồng đội là một đất nước không bao giờ đánh mất phần cao đẹp nhất của mình - lòng nhân nghĩa.

B.H.S

Tia hy vọng cho một trật tự bóng đá mới

● KHẢI HƯNG

World Cup, hơn bất kỳ giải đấu nào khác, luôn là tấm gương phản chiếu những biến động của thế giới bóng đá.



Nhật Bản hay Morocco đang vươn lên để xáo trộn trật tự quyền lực bóng đá thế giới

Trật tự không thay đổi

Ở mỗi kỳ World Cup, FIFA không ngừng mở rộng quy mô, thử nghiệm các thể thức thi đấu mới, đưa giải đến những vùng đất trước đây chưa từng được chọn làm chủ nhà. Nhưng bất chấp tất cả những thay đổi đó, một quy luật dường như vẫn không đổi: Chiếc cup vàng cuối cùng vẫn thường nằm trong tay các cường quốc quen thuộc đến từ châu Âu hoặc Nam Mỹ.

Từ sau chiến thắng của Argentina năm 1978, thế giới chỉ chứng kiến thêm hai nhà vô địch mới là Pháp và Tây Ban Nha. Tuy nhiên, cả hai trường hợp này đều không thực sự phá vỡ trật tự cũ. Ngược lại, họ là sản phẩm tiêu biểu của hệ thống đào tạo hiện đại, tận dụng tối đa những lợi thế về kinh tế, hạ tầng và tổ chức của bóng đá châu Âu.

Dẫu vậy, nghịch lý đang ngày càng rõ rệt: Trong khi FIFA liên tục khẳng định vai trò bảo vệ và thúc đẩy các nền bóng đá "ngoại vi", quyền lực thực tế vẫn nằm trong tay các quốc gia giàu có và phát triển. Chủ tịch FIFA Gianni Infantino thường xuyên nhấn mạnh hình ảnh của mình như một người đại diện cho các quốc gia đang phát triển và chính những lá phiếu từ châu Phi, châu Á hay Mỹ Latinh đã giúp ông duy trì vị thế. Nhưng khoảng cách giữa lời nói và thực tiễn ngày càng trở nên rõ ràng, khi các vấn đề như quyền lợi người lao động hay sự bất bình đẳng trong tổ chức giải đấu vẫn tiếp tục tồn tại.

Tuy nhiên, nếu có một "thế giới mới" đang hình thành, thì nó không đến từ những quyết định trên bàn hội nghị, mà bắt nguồn từ ngay trên sân cỏ. Và tại World Cup lần này, hai đội tuyển Nhật Bản và Morocco đang trở thành biểu tượng rõ nét nhất cho khát vọng phá vỡ trật tự cũ.

Những kẻ thách thức từ bên lề

Trong nhiều thập kỷ, câu hỏi liệu một đội bóng ngoài châu Âu hay Nam Mỹ có thể vô địch World Cup luôn được đặt ra, nhưng chưa từng có câu trả lời thực sự thuyết phục. Từ cú bứt phá của Cameroon năm 1990 đến những thành công ở cấp độ Olympic của Nigeria và Cameroon trong cùng thập kỷ, các nền bóng đá ngoài trung tâm đã nhiều lần tiến gần đến kỳ tích, nhưng vẫn thiếu bước đột phá cuối cùng.

Tại kỳ World Cup này, viễn cảnh ấy một lần nữa trở nên sống động. Nhật Bản và Morocco, hai đại diện tiêu biểu cho châu Á và châu Phi, bước vào vòng knock-out với khát vọng không chỉ chiến thắng, mà còn thay đổi cách nhìn về bóng đá toàn cầu. Họ phải đối đầu với những đối thủ đến từ "trật tự cũ" (Brazil và Hà Lan) những đội bóng giàu truyền thống, kinh nghiệm và đẳng cấp.

Điểm đáng chú ý là cả Nhật Bản và Morocco đều không phải là những hiện tượng bất ngờ. Họ đã thể hiện sự chuẩn bị kỹ lưỡng và phong độ ổn định ngay từ giai đoạn vòng bảng. Tuy nhiên, con đường để họ đạt đến vị trí này lại hoàn toàn khác nhau, phản ánh hai mô hình phát triển bóng đá rất riêng biệt.

Morocco từ lâu được xem là một thế lực tiềm năng tại châu Phi, nhưng thành tích của họ tại Cup bóng đá châu Phi lại không thực sự tương xứng với kỳ vọng. Tuy nhiên, tại World Cup, họ đã nhiều lần tạo nên dấu ấn đáng kể, từ việc trở thành đội châu Phi đầu tiên vượt qua vòng bảng năm 1986 cho đến thành tích vào bán kết gần đây.

Một trong những yếu tố quan trọng giúp Morocco đạt được thành công là cộng đồng cầu thủ gốc Morocco sinh sống và phát triển tại châu Âu. Trong đội hình hiện tại, phần lớn cầu thủ sinh ra ngoài lãnh thổ quốc gia, nhiều người được đào tạo tại các học viện danh tiếng của châu Âu. Điều này mang lại cho họ nền tảng kỹ thuật, chiến thuật và thể chất vượt trội so với điều kiện đào tạo trong nước.

Tuy nhiên, Morocco không chỉ dựa vào nguồn lực bên ngoài. Quốc gia này đã bắt đầu đầu tư nghiêm túc vào hệ thống đào tạo trẻ. Học viện bóng đá Mohammed VI là minh chứng rõ ràng nhất cho nỗ lực đó. Dù mới phát triển trong thời gian chưa dài, mô hình này đã góp phần cung cấp những cầu thủ chất lượng cho đội tuyển quốc gia.

Nếu Morocco là câu chuyện của sự kết nối toàn cầu, thì Nhật Bản lại đại diện cho con đường phát triển nội lực bền vững. Kể từ khi J-League ra đời vào năm 1992, bóng đá Nhật Bản đã có bước tiến dài về tổ chức và chuyên nghiệp hóa. Họ xây dựng một hệ sinh thái bóng đá hoàn chỉnh từ đào tạo trẻ đến thi đấu chuyên nghiệp, tạo ra một nguồn cung cầu thủ ổn định.

Các cầu thủ Nhật Bản ngày nay có thể xuất ngoại sang châu Âu một cách thuận lợi mà không gặp nhiều khó khăn trong việc thích nghi. Điều này phần lớn nhờ vào nền tảng kỹ thuật, tư duy chiến thuật và kỷ luật được rèn luyện từ sớm. Dù vẫn xem châu Âu là điểm đến lý tưởng nhất, Nhật Bản đã thành công trong việc xây dựng một hệ thống đào tạo độc lập và hiệu quả.

Bên cạnh yếu tố con người, đội tuyển Nhật Bản còn tạo dựng được một bản sắc lối chơi rõ ràng. Dưới sự dẫn dắt của HLV Hajime Moriyasu, họ chọn cách tiếp cận hiện đại: Pressing có tổ chức, kiểm soát bóng chặt chẽ và khai thác tối đa tốc độ cũng như sự linh hoạt. Đó là lối chơi vừa khoa học, vừa giàu kỷ luật phản ánh đặc trưng văn hóa của bóng đá Nhật Bản.

Cuộc đối đầu và câu hỏi lớn

Khi bước vào vòng knock-out, Nhật Bản và Morocco không chỉ đối đầu với những đội bóng mạnh, mà còn thách thức cả lịch sử. Brazil và Hà Lan đại diện cho truyền thống, kinh nghiệm và hệ thống đã thống trị World Cup suốt nhiều thập kỷ. Brazil, dù có những vấn đề nhất định về sự cân bằng đội hình, vẫn sở hữu nhiều cá nhân có khả năng định đoạt trận đấu. Hà Lan, dù chưa từng vô địch World Cup, vẫn luôn nằm trong nhóm những đội bóng ổn định và khó bị đánh bại.

Trong bối cảnh đó, cơ hội dành cho Nhật Bản và Morocco không phải là không có, nhưng cũng rất mong manh. Chỉ sau vài giờ thi đấu, mọi hy vọng về một "thế giới mới" có thể tan biến. Nhưng chính việc những trận đấu này được chờ đợi với sự hồi hộp cao độ đã nói lên một điều quan trọng: Khoảng cách giữa trung tâm và ngoại vi đang dần thu hẹp.

Nếu một trật tự bóng đá mới thực sự đang hình thành, thì nó không đến từ những chính sách hành chính hay các chiến lược quyền lực của FIFA. Thay vào đó, nó được tạo ra từ quá trình phát triển bền bỉ của các nền bóng đá ngoài châu Âu và Nam Mỹ, thông qua đầu tư vào đào tạo trẻ, hội nhập với hệ thống toàn cầu và xây dựng bản sắc riêng.

Nhật Bản và Morocco có thể chưa đủ sức giành chức vô địch World Cup. Nhưng họ đã làm được điều quan trọng hơn, đó là chứng minh rằng sự thống trị của các cường quốc truyền thống không phải là bất biến. Trong thế giới bóng đá hiện đại, thay đổi không diễn ra bằng những tuyên bố lớn lao, mà bằng những bước tiến nhỏ, tích lũy qua từng thế hệ cầu thủ. Và khi những bước tiến ấy đủ lớn, lịch sử sẽ buộc phải thay đổi. ■

Vì sao nhiều cầu thủ cắt tất khi thi đấu?

Tại World Cup 2026, người hâm mộ dễ dàng bắt gặp hình ảnh nhiều cầu thủ ra sân với những đôi tất thi đấu xuất hiện hàng loạt vết cắt phía sau bắp chân. Từ Leroy Sane của Đức đến Bukayo Saka của Anh hay nhiều tuyển thủ Australia, xu hướng này đang ngày càng phổ biến và trở thành một trong những chi tiết khó hiểu trên sân cỏ. Thoạt nhìn, những đôi tất bị cắt rách có thể khiến nhiều người nghĩ rằng cầu thủ đang sử dụng trang phục hỏng hoặc không đúng quy cách. Tuy nhiên, đây thực chất là một thói quen có chủ đích nhằm mang lại cảm giác thoải mái hơn trong thi đấu.

Các loại tất bóng đá hiện đại thường được làm từ polyester để giữ form tốt và hạn chế thấm nước. Dù vậy, nhiều cầu thủ cho rằng chất liệu này khiến tất ôm quá chặt vào bắp chân, đặc biệt khi thi đấu cường độ cao trong thời gian dài. Vì thế, họ dùng kéo cắt các lỗ nhỏ ở phía sau tất nhằm giảm cảm giác bó sát. Nhiều cầu thủ tin rằng việc cắt lỗ trên tất giúp giảm áp lực lên cơ bắp chân, cải thiện lưu thông máu và hạn chế nguy cơ chuột rút dẫn đến chấn thương. Cảm giác thoải mái hơn cũng giúp họ di chuyển linh hoạt hơn trong các tình huống tăng tốc hoặc đổi hướng.

Tuy nhiên, các chuyên gia y học thể thao lại chưa tìm thấy bằng chứng khoa học rõ ràng cho thấy phương pháp này thực sự mang lại hiệu quả như những gì cầu thủ tin tưởng.

K.TUẤN

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

Hollywood tìm hướng đi mới

● HỒNG NHUNG

Ngành công nghiệp điện ảnh Mỹ đang bước vào một giai đoạn chuyển mình mạnh mẽ trong bối cảnh Hollywood tìm kiếm lối đi mới, khẳng định vai trò của trí tuệ nhân tạo, nền tảng số và chiến lược nội dung đa dạng hóa trở thành những trụ cột quan trọng định hình lại cách thức tạo ra và tiếp cận khán giả toàn cầu.



Bảng hiệu Hollywood ở kinh đô điện ảnh nước Mỹ tại Los Angeles Ảnh: AFP/TTXVN

Bước sang năm 2026, Hollywood đang đối mặt với nhiều khó khăn sau các thất bại liên tiếp của hàng loạt bom tấn siêu anh hùng và những phần hậu truyện trong năm 2025, đã khiến phòng vé mùa hè năm ngoái không thể đạt được như kỳ vọng. Thực trạng này đặt ra thách thức chiến lược đối với các hãng phim: Liệu mô hình sản xuất truyền thống, dựa chủ yếu vào việc khai thác các thương hiệu cũ và phát triển các phiên bản làm lại còn phù hợp khi nhu cầu và thị hiếu của khán giả đang thay đổi liên tục.

Vào tháng 4, cơn sốt phòng vé trở lại với hiệu ứng từ bộ phim *The Super Mario Galaxy Movie* do Illumination và Nintendo sản xuất mang đến thành công trở lại cho Hollywood, khi bộ phim hoạt hình này thu hút số lượng lớn nhóm khán giả trẻ em đến rạp, lập kỷ lục năm 2026 cán mốc doanh thu 1 tỉ USD. Các bộ phim như *How to Train Your Dragon và Twilight* cũng được chuyển thể thành trò chơi trực tuyến cũng thu hút rất nhiều khán giả, đặc biệt là Gen Z. Thành công này một phần được tạo ra bởi số lượng lớn các khán giả trẻ tuổi đón nhận. Các hãng phim như Universal Pictures, Lionsgate và Warner Bros đã tiếp cận khán giả trẻ tuổi như thế hệ Gen Z, Alpha được xem là nhóm khán giả kích thích tăng trưởng phòng vé thời gian qua. Theo báo cáo từ công ty nghiên cứu thị trường *National Research Group*, thế hệ Alpha thường là nhóm tuổi thích đi xem phim tại rạp nhiều hơn so với các nhóm tuổi khác.

Bên cạnh đó, từ đầu tháng 6 đến nay, xu hướng người dùng sử dụng mạng xã hội như TikTok, YouTube ngày càng gia tăng. Phòng vé Mỹ ghi nhận sự "trỗi dậy" của nhóm làm phim mới đến từ YouTube, nền tảng video lớn nhất thế giới. Các đạo diễn YouTuber Gen Z giờ đây đang tạo nên "cú hích" cho Hollywood, biến những bộ phim kinh phí thấp thành hiện tượng phòng vé, với doanh thu vượt xa ngân sách sản xuất.

Một trong những lợi thế cạnh tranh của các YouTuber là khả năng xây dựng và duy trì cộng đồng người theo dõi trung thành. Với lượng khán giả sẵn có và mức độ gắn kết cao, các YouTuber có thể nhanh chóng lan tỏa thông tin về tác phẩm đến đông đảo người xem. Điều này không chỉ tạo hiệu ứng truyền miệng tích cực, mở rộng phạm vi tiếp cận của tác phẩm mà còn giúp các nhà sản xuất tối ưu hóa chi phí cho hoạt động truyền thông và quảng bá.

Thay vì giới hạn trong phương thức truyền thống, các hãng phim Mỹ hiện cũng chú ý đến nền tảng số. Các nhà sáng tạo trẻ đã mang đến "làn gió mới" chinh phục số lượng lớn khán giả, sẵn sàng dành hàng giờ theo dõi những câu chuyện nhiều tập được phát trên các nền tảng trực tuyến. Các chuyên gia nhận định làn sóng YouTuber làm phim sẽ tăng trưởng nhanh ở Hollywood những năm tới. Cụ thể, Hollywood hướng tới các dạng phim ngắn, mỗi tập phim được quay theo định dạng dọc thường chỉ kéo dài từ 1 - 3 phút và trở thành một trong những thể loại phát triển nhanh nhất của ngành công nghiệp giải trí.

Rõ ràng, Hollywood đã bước vào giai đoạn chuyển đổi sâu rộng nhất trong lịch sử. Từ một ngành công nghiệp chủ yếu dựa vào doanh thu phòng vé, công nghiệp điện ảnh Mỹ đang tái định hình mô hình phát triển theo hướng kết hợp giữa trí tuệ nhân tạo (AI), nội dung đa nền tảng và các thương hiệu phim nhượng quyền quy mô toàn cầu.

Mùa giải Oscar 2026 phản ánh một giai đoạn chuyển mình của Hollywood, nhấn mạnh đến vai trò của AI khi lần đầu tiên Viện Hàn lâm Khoa học và Nghệ thuật Điện ảnh Mỹ (AMPAS) đã thông báo chính thức đưa AI vào bộ quy định xét giải thưởng Oscar. Liên hoan phim Cannes 2026 cũng có sự góp mặt của loạt tác phẩm ứng dụng AI trong khi Meta đã trở thành đối tác chính thức của Cannes thông qua thỏa thuận hợp tác nhiều năm. Nghiên cứu của Morgan Stanley cũng chỉ ra rằng AI có thể giúp cắt giảm tới 30% chi phí sản xuất phim và truyền hình.

Diễn biến này đang phản ánh sự thay đổi rõ rệt trong tư duy của giới làm phim toàn cầu trước làn sóng phát triển của trí tuệ nhân tạo, cho thấy AI không còn được xem là một xu hướng nhất thời mà đang trở thành công cụ quan trọng của ngành công nghiệp điện ảnh. Với bước chuyển biến đó, các yếu tố như "làn gió mới" từ các đạo diễn trẻ, chiến lược khai thác các nền tảng số và sự đầu tư mạnh mẽ vào AI có thể sẽ trở thành những động lực quan trọng thúc đẩy quá trình đổi mới của Hollywood trong thời gian tới. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Bài toán du lịch nội địa

● LƯƠNG SAN

Du lịch nội địa từ lâu được xem là "bệ đỡ" của ngành Du lịch mỗi khi thị trường quốc tế biến động. Thế nhưng tại Thái Lan, dù lượng khách quốc tế vẫn duy trì ở mức ổn định nhưng bài toán du lịch nội địa đang trở nên ngày càng nan giải khi sức mua suy yếu và tâm lý thắt chặt chi tiêu của người dân.

Thực tế này cho thấy, để thị trường trong nước phát triển bền vững, các gói kích cầu ngắn hạn là cần thiết nhưng chưa đủ. Điều quan trọng hơn là xây dựng những chính sách lâu dài nhằm củng cố niềm tin tiêu dùng và khả năng chi tiêu của người dân.

Theo các doanh nghiệp du lịch Thái Lan, lượng khách nội địa trong năm nay nhiều khả năng sẽ thấp hơn năm trước nếu không có biện pháp hỗ trợ kịp thời. Nguyên nhân du lịch nội địa giảm xuất phát từ áp lực kinh tế ngày càng lớn đối với người dân. Thu nhập hộ gia đình giảm, chi phí sinh hoạt tăng, thị trường bất động sản trầm lắng và tâm lý lo ngại về triển vọng kinh tế khiến nhiều gia đình ưu tiên tiết kiệm hơn là chi tiêu cho các chuyến nghỉ dưỡng.

Trong bối cảnh đó, kế hoạch của Chính phủ Thái Lan triển khai chương trình đồng chi trả du lịch với ngân sách 3 tỉ baht được kỳ vọng sẽ tạo cú hích cho thị trường, nhất là trong mùa thấp điểm. Việc hỗ trợ một phần chi phí sẽ giúp nhiều người có thêm động lực đi du lịch, đồng thời giảm áp lực cho các doanh nghiệp khách sạn, lữ hành đang phải đối mặt với lượng khách sụt giảm. Tuy nhiên, đây mới chỉ là lời giải trước mắt cho bài toán du lịch nội địa. Nếu nền tảng kinh tế của các hộ gia đình chưa được cải thiện, hiệu quả của các chương trình hỗ trợ sẽ chỉ mang tính thời vụ.

Một thực tế đáng chú ý là nhiều người Thái Lan có điều kiện tài chính đang chọn du lịch nước ngoài nhờ chi phí cạnh tranh và trải nghiệm đa dạng hơn. Điều này cho thấy du lịch nội địa vừa phải đối mặt với khó khăn kinh tế, vừa phải cạnh tranh ngay với thị trường quốc tế. Muốn giữ chân du khách trong nước, ngành Du lịch cần làm mới sản phẩm thay vì chỉ giảm giá. Phát triển các điểm đến mới, đa dạng hóa loại hình du lịch và xây dựng các gói tour linh hoạt sẽ giúp nâng cao sức cạnh tranh và thu hút khách nội địa bền vững.

Quan trọng hơn, kích cầu phải đúng thời điểm. Mùa thấp điểm là giai đoạn doanh nghiệp cần hỗ trợ nhất, nếu triển khai quá muộn, các chính sách sẽ khó phát huy hiệu quả và tạo động lực cho thị trường du lịch nội địa.

Bài học từ Thái Lan cho thấy, kích cầu chỉ là giải pháp trước mắt. Lời giải bền vững cho bài toán du lịch nội địa phải đến từ nền kinh tế ổn định, sức mua được cải thiện và những sản phẩm du lịch liên tục được đổi mới để giữ chân du khách trong nước. ■

Hàn Quốc bảo tồn nghề thủ công

Chính quyền thành phố Seoul đã vinh danh hai nghệ nhân thủ công truyền thống nhằm bảo tồn các kỹ thuật có nguy cơ mai một, trong bối cảnh Hàn Quốc đẩy mạnh gìn giữ di sản văn hóa phi vật thể.

Hai người được trao danh hiệu trọn đời là Kim Yun-sun, nghệ nhân dành hơn 40 năm khôi phục kỹ thuật chần bông "Saeksilnubi" và Shin Seon-i, bậc thầy khảm kim loại "Ipsajang". Đây là hai lĩnh vực thủ công tinh xảo đang dần biến mất do chi phí cao và thiếu thế hệ kế thừa.

Kim Yun-sun được ghi nhận vì đã hệ thống hóa và phục dựng kỹ thuật gần như thất truyền, trong khi Shin Seon-i kết nối thủ công truyền thống với nghệ thuật đương đại quốc tế, từng lọt vào vòng chung kết Giải thưởng Quỹ Loewe. Giới chức Seoul khẳng định sẽ tiếp tục hỗ trợ để bảo vệ các nghề thủ công truyền thống, đảm bảo chúng không bị biến mất trước áp lực hiện đại hóa. **KHẢ HÂN**